

Mahāparinibbāna sutta.

Sutra par Dižo Galīgo Atbrīvošanos (Budās beidzamās dienas).
Sutta pitaka. Mahā-vagga. Dīgha nikāya XVI.

No pali tulkojis budistu mūks Njanpoanika (Nyanaponika).

Uz latviešu valodu tulkojis Imants Kore.

Pirmā Daļa.

Magadhā.

1. Tā es dzirdēju. Reiz Visgodājamākais uzturējās netālu no Radžagahas, kalnā ko dēvē par Gadžakutu (Grifu kalns). Tajā laikā Magadhas valdnieks Adžajatasattu, valdnieces Videhas dēls, bija sadomāja uzbrukt Vadžijānai, apgalvodams : „Kaut arī Vadžiji ir spēcīgi un vareni, es viņus sagraušu, es viņus iznīcināšu, es viņus noslaucīšu no zemes virsas”.
2. Un sacīja Adžajatasattu, Magadhas valdnieks, savam galvenajam padomniekam, braminam Vassakaram : „Celies, bramin, un ej pie Visgodājamākā, manā vārdā krīti viņam pie kājām, novēli labu veselību, gara stiprību, vieglumu, dzīves spēku un mieru. Un teic viņam šādi: „Godājamais Skolotāj, Adžajatasattu, Magadhas valdnieks, ir nolēmis uzbrukt Vadžijiem, apgalvodams : „Kaut arī Vadžiji ir spēcīgi un vareni, es viņus sagraušu, es viņus iznīcināšu, es viņus noslaucīšu no zemes virsas”. Un Visgodājamākā atbildi labi iegaumē un nodod man. Jo Tadhagatas nekad nemelo”.
3. „Klausos, kungs” – atbildēja bramins Vassakara, piekrizdams Adžajatasattu, Magadhas valdniekam. Un deva rīkojumu sagatavot lielu skaitu lieliskus pajūgus, un iekāpis vienā, kuplas svītas pavadīts, devās Radžagrihas virzienā uz Grifu kalniem. Viņš brauca ar pajūgu, kamēr ceļa reljefs ļāva pārvietoties ar ratiem, tad izkāpis devās pie Visgodājamākā ar kājām. Ieradies, viņš ar Bhagavanu apmainījās pieklājīgiem sveicieniem, un daudziem patīkamiem

vārdiem, tad nosēdies blakus, šādi vērsās pie Visgodājamākā: „Godājamais Gautama, Adžajatasattu, Magadhas valdnieks, krīt Tev pie kājām, novēl labu veselību, gara stiprību, vieglumu, dzīves spēku un rāmumu. Viņš ir nolēmis uzbrukt Vadžijiem, apgalvodams : „Kaut arī Vadžiji ir spēcīgi un vareni, es viņus sagraūšu, es viņus iznīcināšu, es viņus noslaucīšu no zemes virsas”.

Tautas labklājības nosacījumi.

4. Tobrīd godājamais Ananda ar vēdekli stāvēja aiz Visgodājamākā. Un Visgodājamākais šādi vērsās pie Anandas: „Ko esi dzirdējis, Ananda: vai Vadžiji bieži pulcējas sapulcēs, vai viņi satopami sapulcēs?”

„Jā, Skolotāj, tā esmu dzirdējis.”

„Tikmēr, Ananda, kamēr tā, Vadžiji uzplauks un nekritīs”.

„Ko esi dzirdējis, Ananda: vai taisnība, ka Vadžiji sapulcējas saticībā, dodas prom saticībā, un kārtu savas darīšanas saticībā?”

„Jā, Skolotāj, esmu dzirdējis, ka viņi tā dara.”

„Tikmēr, Ananda, kamēr tā, Vadžiji uzplauks un nekritīs”.

„Ko esi dzirdējis, Ananda: vai taisnība, ka Vadžiji neievieš jaunus likumus un neatceļ esošos likumus, bet rīkojas atbilstoši saviem senajiem likumiem?”

„Jā, Skolotāj, esmu dzirdējis, ka viņi tā dara.”

„Tikmēr, Ananda, kamēr tā, Vadžiji uzplauks un nekritīs”.

„Ko esi dzirdējis, Ananda: vai taisnība, ka Vadžiji ciena, godā un augstu vērtē savus vecajos, apzinādamies, ka ir svarīgi ieklausīties viņu padomos?”

„Jā, Skolotāj, esmu dzirdējis, ka viņi tā dara.”

„Tikmēr, Ananda, kamēr tā, Vadžiji uzplauks un nekritīs”.

„Ko esi dzirdējis, Ananda: vai taisnība, ka Vadžiji atturas no sievu un meiteņu nolaupīšanas no citām ģimenēm, atturas no viņu varmācīgas iegūšanas?”

„Jā, Skolotāj, esmu dzirdējis, ka viņi atturas tā darīt.”

„Tikmēr, Ananda, kamēr tā, Vadžiji uzplauks un nekritīs”.

„Ko esi dzirdējis, Ananda: vai taisnība, ka Vadžiji ciena, godā, augstu vērtē un pielūdz savas svētvietas, kas atrodas gan kalnos, gan aiz tiem, un nepārstāj tām ziedot, kā to darījuši agrāk?”

„Jā, Skolotāj, esmu dzirdējis, ka viņi pielūdz savas svētvietas, un nes tām ziedojumus .”

„Tikmēr, Ananda, kamēr tā, Vadžiji uzplauks un nekritīs”.

„Ko esi dzirdējis, Ananda: vai taisnība, ka Vadžiji pienācīgā veidā sniedz atbalstu un aizsardzību arhātiem, tā, ka tie arhati, kuri vēl nav viņu zemēs, var ierasties, bet tie, kuri tur jau atrodas, var tur droši dzīvot?”

„Jā, Skolotāj, esmu dzirdējis, ka viņi tā dara.”

„Tikmēr, Ananda, kamēr tā, Vadžiji uzplauks un neiznīks”.
5. Un pēc tam Visgodājamākais vērsās pie bramina Vassakaras ar šādiem vārdiem: „Reiz, bramin, es dzīvoju Vasalā, Sarandas svētnīcā, un tur es Vadžijus apmācīju šajos septiņos, uz uzplaukumu vedošajos nosacījumos (tautas labklājības septiņi likumi). Kamēr vien, bramin, Vadžiji ievēros tos, un kamēr Vadžiji atcerēsies to nozīmi, viņi piedzīvos uzplaukumu un neiznīks. Uz to bramins Vassakara atbildēja Visgodājamākajam : „Ja Vadžiji, godājamais Gautama, ievērotu tikai nelielu daļu no šiem uzplaukumu vedošajiem nosacījumiem, pat tad viņi uzplauktu un nepiedzīvotu pagrimumu. Un vēl jo vairāk a ievēro visus septiņus. Nav šaubu, Magadhas valdniekam Adžajatasattu neuzvarēt Vadžijus, ja vien tur nebūs nodevība vai nesaskaņas.

Nu, bet tagad, godājamais Gautama, pienācis laiks man Jūs atstāt: mums vēl jānokārto daudzas lietas, daudz jāpadara.” „Dari, kā tagad uzskati par pareizu, bramin.” – atbildēja Godājamais Skolotājs.

Un bramains Vassakara, Magadhas galvenais padomnieks, sajutis aizgrābtību un prieku par Visgodājamākā vārdiem, piecēlās no savas sēdvietas un aizdevās prom.

Bhikšu (mūku) labklājības nosacījumi.

6. Tad, drīz pēc Vassakaras aiziešanas, Visgodājamākais šādi teica godājamam Anandam: „Ej tagad, Ananda, un saaicini tikšanās zālē visus Radžagahas apkaimē dzīvojošos mūkus.”

- „Labi, godājamais Skolotāj” viņš atbildēja. Godājamais Ananda paveicis visu prasīto, atgriezies paziņoja Visgodājamākajam: „Bhikšu kopiena sanākusi. Tagad Visgodājamākais var rīkoties kā uzskata par nepieciešamu”.

Pēc tā Visgodājamākais piecēlās no savas sēdvietas, devās uz mācības zāli, kur apsēdās viņam sagatavotā vietā, un šādi vērsās pie mūkiem:

„Mūki, es izskaidrošu jums septiņus uz labklājību vedošos nosacījumus. Klausieties uzmanīgi manus paskaidrojumus.”

„Lai tā notiek, Skolotāj” – atbildēja mūki.

„Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks, bhikšu, kamēr viņi bieži sapulcēsies kopā un kuplā skaitā. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi tiksies un izklīdīs saticībā, un izlems Sanghas (mūku kopiena) lietas saticībā. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi nepieņems sev jaunus noteikumus, nomainot eksistējošos, bet gan rīkosies atbilstoši nodibinātajai Disciplīnai (Vinaja). [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi ciena, godā, augstu vērtē un uzklausa vecākos bhikšu – tos, kuri ilgu laiku dzīvojuši kopienā, sen kļuvuši par mūkiem, tāpat Sanghas patriarhus un vadītājus - un kamēr vien viņi apzinās, cik svarīgi ir uzklaustīt vecāko bhikšu domas. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi nepakļausies iekāres, alku varai, kas noved pie jaunas pārdzimšanas. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi izvēlēsies par savu dzīves vietu meža biezokni (nomaļu vietu praksei). [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi koncentrēsies domām, lai labestīgie cilvēki, Disciplīnas draugi, kuri vēl nav atnākuši, varētu pie viņiem pievienoties, bet tiek, kuri jau ir atnākuši, varētu mierā dzīvot [Kopienā]. Kamēr vien, bhikšu, mūki ievēros šos septiņus uz labklājību vedošos nosacījumus, un kamēr mūki atcerēsies to nozīmi, viņi uzplauks un neiznīks.

7. – „Par citiem septiņiem uz labklājību vedošiem nosacījumiem, stāstīšu jums, bhikšu. Klausieties uzmanīgi manus paskaidrojumus.”

- „Lai tā notiek, Skolotāj”

- „Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks, bhikšu, kamēr viņi nepriecāsies, nebaudīs un nesamierināsies ar negatīvu darbību (savas karmas); [dīkām] sarunām; miegu; kompāniju (biedrošanās ar citiem cilvēkiem). [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņiem nebūs slepeni netikumi, kamēr viņi nepakļausies netikumīgām vēlmēm. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņiem nebūs slikti draugi, sabiedrotie un biedri. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi neapstāsies pusceļā (Atbrīvošanās) sasniegšanā kāda nenožīmīga sasnieguma dēļ (piemēram, lepojoties ar savu stāvokli kopienā vai pieķeroties uzticētajiem pienākumiem).

Kamēr vien, bhikšu, mūki ievēros šos septiņus uz labklājību vedošos nosacījumus, un kamēr mūki atcerēsies to nozīmi, viņi uzplauks un neiznīks.

Septiņas labās īpašības.

8. – „Par citiem septiņiem uz labklājību vedošiem nosacījumiem, stāstīšu jums, bhikšu. Klausieties uzmanīgi manus paskaidrojumus.”

- „Lai tā notiek, Skolotāj”

- „Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks, bhikšu, kamēr viņiem vien būs ticība; kamēr viņi nožēlos netikumīgu rīcību un izvairīsies no netikumīgas uzvedības (turēsies tālāk no netikumīgā); kamēr viņi visā pilnībā pārvaldīs Mācību, apņēmīgi, ar koncentrētu uzmanību un gudrību. Kamēr vien, bhikšu, mūki ievēros šos septiņus uz labklājību vedošos nosacījumus, un kamēr mūki atcerēsies to nozīmi, viņi uzplauks un neiznīks.

Septiņi Atmošanās Ceļa Nosacījumi.

9. – „Par citiem septiņiem uz labklājību vedošiem nosacījumiem, stāstīšu jums, bhikšu. Klausieties uzmanīgi manus paskaidrojumus.”

- „Lai tā notiek, Skolotāj”

- „Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks, bhikšu, kamēr vien viņi pilnveidosies Septiņos Atmošanās Ceļa Nosacījumos, un tieši: Uzmanības Koncentrēšanā (*sanskritā* smiriti), Izskatīšanā (*sanskritā* dharmā-vičarjā, dharmu-parādību izskatīšanā), Piepūlē (*sanskritā* virja / runa ir par Četrām Pareizajām Piepūlēm), Iepriecinājumā (*sanskritā* piti, svētlaimē), Klusumā (*sanskritā* praśrabdhi), Samadhi un Bezkaislīgā Objektivitātē (*sanskritā* upekṣā). Kamēr vien, bhikšu, mūki ievēros šos septiņus uz labklājību vedošos nosacījumus, un kamēr mūki atcerēsies to nozīmi, viņi uzplauks un neiznīks.

Septiņas apzināšanās.

10. – „Par citiem septiņiem uz labklājību vedošiem nosacījumiem, stāstīšu jums, bhikšu. Klausieties uzmanīgi manus paskaidrojumus.”

- „Lai tā notiek, Skolotāj”

- „Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks, bhikšu, kamēr vien viņi pilnveidos nepastāvības apzināšanos; apzināsies “ne – es” (apzināsies neatkarīgi eksistējošas dvēseles, personīgā “es” neiespējamību); apzināsies to, kas ir netīrs (piesārņots); apzināsies ka it viss ir ciešanas; apzināsies nepieciešamību atteikties no kaitīgiem ieradumiem; apzināsies nepieciešamību turēties tālāk no kaitīgiem ieradumiem; apzināties [iekāres] pārtraukšanu. Kamēr vien, bhikšu, mūki ievēros šos septiņus uz labklājību vedošos nosacījumus, un kamēr mūki atcerēsies to nozīmi, viņi uzplauks un neiznīks.

Seši noteikumi, kā nākas praktizēt kopā ar Disciplīnas draugiem.

11. – „Par citiem sešiem uz labklājību vedošiem nosacījumiem, stāstīšu jums, bhikšu. Klausieties uzmanīgi manus paskaidrojumus.”

- „Lai tā notiek, Skolotāj”

- “Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks, bhikšu, kamēr vien viņi rūpēsies viens par otru mīlestības līdzietībā ķermeniskajās darbībās, runas [darbībās] un domas [darbībās], gan atklātībā, gan vienatnē. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr viņi nesāks patērēt to, ko saņēmuši kā ziedojumu, ieskaitot arī savu patru

(ziedošanu vākšanas bļodiņu) saturu, nebūdami [gatavi] dalīties ar pārējiem tikumīgajiem Kapienas biedriem (tas ir, nebūdami gatavi savā savāktajā ziedojumā dalīties ar biedriem kuriem tobrīd jāievēro prakses aizliegums kontaktēties). [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr ar saviem draugiem Likumā (biedriem), gan kopīgi, gan vienatnē ievēros norādījumus; pareizos, pilnīgos, nevainojamos, tīros norādījumus, uz Atbrīvošanās vadošos; kurus atzīst gudrie, kuri atbrīvo [no pasaulīgās pieķeršanās] un veicina meditātīvo koncentrēšanos. [Tikmēr mūki uzplauks un neiznīks] kamēr ar saviem draugiem Likumā, gan kopīgi, gan vienatnē turēsies pie cildenā [Pareizā] Uzskata, uz Atbrīvošanās vadošo, vadošo uz pilnīgu ciešanu izbeigšanu tam, kurš praktizē atbilstoši šim uzskatam. Kamēr vien, bhikšu, mūki ievēros šos septiņus uz labklājību vadošos nosacījumus, un kamēr mūki atcerēsies to nozīmi, viņi uzplauks un neiznīks.

Padomi mūkiem (bhikšu).

12. Atrazdamies Radžagrihā, Gadžakutas kalnā, Visgodājamākais bieži mūkiem sniedza padomus kas ir disciplīnas noteikumu ievērošana, kas ir samadhi, kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi (meditatīvās koncentrācijas), kad tā pilnībā attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa (prāts) pilnībā atbrīvots no sūcēm (*pali* asava) – jutekliskajām sūcēm, esības (tapšanas) sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.
13. Pabijis Radžagrihā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
 - Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Ambalatthiku.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.Un lūk, Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Ambalatthiku.
14. Ambalatthikā Visgodājamākais apmetās valdnieka atpūtai paredzētā mājā, un arī tur Visgodājamākais bieži sniedza padomus bhikšu par to, kas ir norādījumu ievērošana, kas ir samadhi, kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvota no sūcēm - jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.
15. Pabijis Ambalatthikā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
 - Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Nalandu.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Nalandu, kur apmetās Pavarikas mango birzī.

Šariputras lauvas rēcienam līdzīgie vārdi.

16. Un lūk, pie Visgodājamākā ieradās cienījamais Šariputra (1), godbijīgi viņu veicināja, apsēdās blakus un vērsās pie viņa šādi:

- Godājamais Skolotāj, mana ticība Visgodājamākajam tik liela, ka [domāju] nekad nav bijis, nekad nebūs un nav neviena, nedz mūku (vientuļnieku), nedz garīdzniecības (brahmaņu) vidū tādi, kuri pārspētu Visgodājamāko viņa Apgaismībā.
- Spēcīgi tavi vārdi, Šariputra, un lepni! Ar pārlicību izteikti, un patiesi, skan kā lauvas rēciens! Bet kāpēc tā, Šariputra? Kas attiecās uz pagātnes Arhatiem, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušajiem, vai tev pašam ir droši ticamas zināšanas par tiem Visgodājamākajiem: viņiem bija tādi un tādi labvēlīgie sasniegumi, tāda un tāda meditatīvā prakse, tāda un tāda gudrība, tāda un tāda dzīve, un tādā veidā viņi sasniedza Atbrīvošanos?
- Nē, Godājamais Skolotāj.
- Tad kāpēc tā, Šariputra? Kas attiecās uz nākotnes Arhatiem, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušajiem, vai tev pašam ir droši ticamas zināšanas par tiem Visgodājamākajiem: viņiem bija tādi un tādi labvēlīgie sasniegumi, tāda un tāda meditatīvā prakse, tāda un tāda gudrība, tāda un tāda dzīve, un tādā veidā viņi sasniedza Atbrīvošanos?
- Nē, Godājamais Skolotāj.
- Tad kāpēc tā, Šariputra? Kas attiecas uz mani, Arhatu, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušo tagad, vai tev pašam ir droši ticamas zināšanas par maniem sasniegumiem, par manu meditatīvo praksi, par manu gudrību, par manu dzīvi, un kādā viedā sasniedzu Atbrīvošanos?
- Nē, Godājamais Skolotāj.
- Tad acīmredzams Šariputra, ka tev pašam nav droši ticamas zināšanas par pagātnes, nākotnes un tagadnes Arhatiem, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušajiem. Uz kāda pamata tev drosme tik spēcīgi un lepni, ar tādu pārlicību izteikt vārdus kas līdzinās lauvas rēcienu: “Godājamais Skolotāj, mana ticība Visgodājamākajam tik liela, ka [domāju] nekad nav bijis, nekad nebūs un nav neviena, nedz mūku (vientuļnieku), nedz garīdzniecības (brahmaņu) vidū tādi, kuri pārspētu Visgodājamāko viņa Apgaismībā”?

17. - Godājamais Skolotāj, neapšaubāmi, man pašam nav tādas droši ticamas zināšanas (spējas zināt būtņu apziņu) par pagātnes, nākotnes un tagadnes Arhatiem, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušajiem. Bet neskatoties uz to, es izdaru slēdzienu pamatojoties uz Dharmu (Likumu). Godājamais Skolotāj, pieņemsim, kādas valsts pierobežā ir cietoksnis, labi nostiprināts, labi aizsargāts ar aizsargmūriem un sargtorņiem, un cietoksnim ir tikai vieni vārti, kurus nepārtraukti apsargā gudrs, pieredzējis un piesardzīgs cilvēks, kurš cietoksnī neielaiž nepazīstamos, bet ļauj ieiet vienīgi pazīstamiem. Apejot ap cietoksni apgaitā, viņš pārlicinās ka cietokšņa sienā nav pat niecīgas plaisas vai cauruma, pat nedz kaķis neielīstu. Un to redzēdams, viņš secina: “Visas lielās dzīvās būtnes, kuras vēlas ieiet vai iziet no cietokšņa, to var veikt tikai caur vārtiem”. Līdzīgā veidā, Godājamais Skolotāj, es izdaru secinājumus pamatojoties uz Dharmu.

- Godājamais Skolotāj! Visi pagātnes Bhagavāni, Arhati, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušie atbrīvojušies no pieciem šķēršļiem [meditācijai], no gudrību vājinošajiem apziņas (prāta) piesārņojumiem; viņi nomierinājuši apziņu ar Koncentrētās Uzmanības Četriem Pamatiem (tas ir, pastāvīgi koncentrējuši apziņu par Četrām Patiesībām); viņi pienācīgā veidā attīstījuši Apgaismības

Ceļa Septiņas Īpašības un izpauduši pilnīgo Augstākās Apgaismības nepārspējamo stāvokli.

- Godājamais Skolotāj! Tieši tāpat visi nākotnes Bhagavāni, Arhati, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušie atbrīvojušies no pieciem šķēršļiem, no gudrību vājinošajiem apziņas piesārņojumiem; viņi nomierinājuši apziņu ar Koncentrētās Uzmanības Četriem Pamatiem; viņi pienācīgā veidā attīstījuši Apgaismības Ceļa Septiņas Īpašības un izpauduši pilnīgo Augstākās Apgaismības nepārspējamo stāvokli
 - Godājamais Skolotāj! Tieši tāpat Visgodājamākais, tagadnes Arhats, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušais atbrīvojušies no pieciem šķēršļiem, no gudrību vājinošajiem apziņas piesārņojumiem; viņš nomierinājis apziņu ar Koncentrētās Uzmanības Četriem Pamatiem; viņš pienācīgā veidā attīstījis Apgaismības Ceļa Septiņas Īpašības un izpaudis pilnīgo Augstākās Apgaismības nepārspējamo stāvokli.
18. Un Nalandā, Pavarikas mango birzī, Visgodājamākais tāpat bieži sniedza padomus bhikšu par to, kas ir norādījumu ievērošana, kas ir samadhi (meditatīvā koncentrācija), kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvota no sūcēm - jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.
19. Pabijis Nalandā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
- Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Pataligamu.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.
- Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Pataligamu.
20. Un tad ticībai pievērsušies pataligmieši uzzināja: “Runā ka Visgodājamākais ieradies Pataligmā”. Viņi ieradās pie Visgodājamākā, godbijīgi sveicināja, apsēdās blakus un vērsās pie viņa šādi:
- Godājamais Skolotāj, mēs lūdzam Visgodājamāko apciemot mūs mūsu saietu namā. Un Visgodājamākais ar klusēšanu piekrita.
21. Redzēdami ka Visgodājamākais piekritis, ticībai pievērsušies pataligmieši piecēlās no savām sēdvietām, godbijīgi paklanījās viņa priekšā, un apgājuši viņu no labās puses, devās uz savu saieta namu. Tad viņi saieta nama visu grīdu izklāja ar paklājiem, sagatavoja sēžamos un ūdeni, iededzināja eļļas lampiņas. To paveikuši, viņi atgriezās pie Visgodājamākā, un godbijīgi sveicināja un nostājušies blakus, vērsās pie viņa:
- Godājamais Skolotāj, mēs sagatavojām saieta manu, visur izvietojām paklājus, sagatavojām sēžamos un ūdeni, iededzinājām lampiņas. Godājamais Skolotāj, lai Visgodājamākais atnāk kad vēlas.
22. Un tad Visgodājamākais sataisījās, un paņēmis savu bļodiņu un apmetni, devās kopā ar mūku kopienu uz saieta namu. Nomazgājis kājas, Visgodājamākais iegāja saieta namā un nosēdās pret vidējo kolonnu ar seju uz austrumiem. Kopienas mūki, kājas nomazgājuši, tāpat iegāja saieta namā un nosēdās pie aizmugurējās sienas ar sejām vērstām uz austrumiem, tā ka

Visgodājamākais bija viņiem priekšā. Bet ticībai pievērsušies pataligmieši, kājas nomazgājuši, iegāja saieta namā un nosēdās pie austrumu sietas ar sejām pavērstām pret rietumiem, tā ka Visgodājamākais bija viņiem pretī.

Netikumīgas un tikumīgas dzīves augļi.

23. Tad Visgodājamākais vērsās pie ticībai pievērsušies pataligmiešiem ar šādiem vārdiem:
- Namsaimnieki! Piekopjot netikumīgu dzīvesveidu, netikumīgais pakļauj sevi pieciem apdraudējumiem:
 - (1) Dēļ netikumības liela iespējamība pazudināt savu labklājību;
 - (2) Slikta reputācija;
 - (3) Bailīgai un nemierīgai uzvedībai ikvienā sabiedrības grupā, gan cēlo kareivju, gan bramīnu, namsaimnieku vai vientuļnieku;
 - (4) Satrukumu nāves brīdī;
 - (5) Un beidzot, kad ķermenis būs sabrucis pēc nāves, viņš pārdzims ciešanu sfērā, nelaimīgajā zemē, zemajā pasaulē, ellē.
24. – Namsaimnieki! Piekopjot tikumīgu dzīvesveidu, tikumīgais ar to iegūst piecus labumus:
- (1) Labklājības bagātīgs pieaugums pateicoties centībai;
 - (2) Laba reputācija;
 - (3) Pārlicinātai un bezbailīgai uzvedībai ikvienā sabiedrības grupā, gan cēlo kareivju, gan bramīnu, namsaimnieku vai vientuļnieku;
 - (4) Pārlicinātu mieru nāves brīdī;
 - (5) Un beidzot, kad ķermenis būs sabrucis pēc nāves, viņš pārdzims laimīgajā zemē, debesu pasaulē.
25. Tā līdz pat vēlam vakaram ticībai pievērsušiem pataligmiešiem Visgodājamākais mācīja Dharmu, iedvesmoja, mācot priecēja viņus, un tad atlaida ar vārdiem:
- Jau labu laiku pāri pusnaktij, namsaimnieki. Jūs variet doties, dariet kā uzskatāt par vajadzīgu.
 - Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj, - [viņi atbildēja].
Ticībai pievērsušies pataligmieši piecēlās no savām sēdvietām, godbijīgi paklanījās Visgodājamākā priekšā, un apgājuši viņu no labās puses, aizgāja. Bet Visgodājamākais pēc viņu aiziešanas drīz vien devās uz vientuļu vietu.
26. Tolaik Sundika un Vassakara, galvenie padomnieki Magadhā, Patilgmā cēla cietoksni aizsardzībai pret Vadžijanu. Un tur bija daudz dievu, tūkstošiem, viņi apdzīvoja visu Pataligmas zemi. Un lūk dižena spēka dievi, tajā pusē mītošie, pievērsa spēcīgos vadoņus lai tie tur apmestos. Un tāpat vidēja un maza spēka dievi pievērsa vidējos un mazos vadoņus lai tie tur apmestos.
27. Un Visgodājamākais ar savu Dievišķo Redzi, tīru, cilvēka iespējas pārspējošo, redzēja tos dievus, tūkstošiem viņus, tur kur viņi apdzīvoja Pataligmas zemi. Un agri uzcēlies, krēslā pirms rītausmas, Visgodājamākais vērsās pie cienījamā Anandas:
- Ananda, kurš Pataligmā ceļ pilsētu?

- Godājamais Skolotāj, Sundika un Vassakara, galvenie padomnieki Magadhā, Patilgmā ceļ cietoksni aizsardzībai pret Vadžijanu.

28. - Ananda, viss notiek tā, it kā Sundika un Vassakara būtu apspriedušies ar Trīsdesmit Trīs Dievu Debesu dieviem. Ananda, redzu ar savu Dievišķo Redzi, tīru, cilvēka iespējas pārspējošo, daudzus dievus, tūkstošus, viņi apdzīvo Pataligmas zemi. Dižena spēka dievi, tajā pusē mītošie, pievērš spēcīgos vadoņus lai tie šeit apmestos. Un tāpat vidēja un maza spēka dievi pievērš vidējos un mazos vadoņus lai tie šeit apmestos. Patiesi, Ananda, kamēr eksistē āriešu rase, un kamēr vīsies tirdzniecības ceļi, šeit būs diža pilsēta Palaliputta (sanskrt, Pataliputra), tirdzniecības centrs. Taču Pataliputta, Ananda, pakļauta trim apdraudējumiem: uguns apdraudējumam, ūdens apdraudējumam, un šķelšanās apdraudējumam.

29. Tad Sundika un Vassakara aizgāja pie Visgodājamākā, apmainījušies ar Visgodājamāko pieklājīgiem sveicinājumiem un patīkamiem vārdiem, viņi nostājās blakus un vērsās pie viņa:

- Godājamais Gautama, lūdzam Jūs kopā ar mūku kopienu rīt mums pievienoties mūsu svinīgajā mielastā.
Un Visgodājamākais piekrita klusējot.

30. Redzot ka Visgodājamākais piekritis, Sundika un Vassakara atgriezās mājā, kurā viņi sagatavoja dažāda veida izmeklētu cienastu. Kad pienāca pieņemams laiks, viņi paziņoja Visgodājamākajam:

- Pienācis mielasta laiks, Cienījamais Gautama, viss sagatavots.
Un tad Visgodājamākais no rīta sataisījās, un paņēmis savu bļodiņu un apmetni, devās kopā ar mūku kopienu uz Sundika un Vassakara namu, un tur apsēdās viņam sagatavotajā vietā. Sundika un Vassakara personīgi apkalpoja mūku kopienu, ko vadīja Buda, pasniedzot izmeklētus dažāda veida cienastus. Kad Visgodājamākais beidza savu mielastu un nolika savu bļodiņu, padomnieki apsēdās blakus, ieņemot zemākus sēdekļus.

31. Un tad Visgodājamākais viņiem pateicās, noskaitot šādas rindas:

Kur vien dzīvotu saprātīgs cilvēks, viņš
Palīdz tam, kurš šķīsts un tikumīgs.
Un veicot ziedojumus tiem godājamajiem,
Viņš velta savus nopelnus tās vietas dieviem.

Pieņemot šos ziedojumus, savukārt tās vietas dievības viņu ieredz,
Un mīl viņu tā kā māte mīs savu vienīgo bērnu.

Kurš ir dievu labvēlīgi pieņemts,
Kurš viņu mīlēts, tas iegūst labvēlīgu likteni.

Pēc tā Visgodājamākais piecēlās no savas vietas un devās prom.

Pārcelšanās pār Gangu.

32. Sekojot viņam, Sundika un Vassakara pavadīja Visgodājamāko, un nosprieda:

- Vārtus, caur kuriem mūks Gautama šodien izies, mēs nosauksim par Gautamas vārtiem; braslu pa kuru viņš šķērsos Gangas upi, mēs nosauksim par Gautamas braslu.

Un no tā laika tie vārti tika nosaukti par Gautamas vārtiem.

33. Taču, kad Visgodājamākais piegāja pie Gangas, [palu dēļ] upē ūdens bija piepildījis gultni, pacēlies līdz pat krastu malām, tā ka vārnas [stāvot krastā bez grūtībām] varēja to dzert. Vēloties pārcelties otrā krastā, daži cilvēki devās meklēt laivu vai prāmi, citi sāka siet plostu [no niedrēm]. Un lūk, tādā pašā ātrumā, kādā spēcīgs cilvēks iztaisnotu saliektu roku, vai saliektu izstieptu, tā arī Visgodājamākais [kopā ar mūku kopienu], tik pat ātri izzuda no viena Gangas upes krasta un parādījās pretējā krastā.

34. Un Visgodājamākais redzēja, kā daži cilvēki, vēloties pārcelties otrajā krastā, meklē laivu vai prāmi, citi sien plostu. Un tad Visgodājamākais, to redzēdams, noskaitīja sekojošās iedvesmas vārsmas:

Tie kuri, šķērsojuši milzīgo okeānu,
Jau atstājuši zemākās pasaules tālu aiz muguras,
Savukārt tie, kuri vēl tikai sien meldru plostu
Tiks izglābti ar nepārspējamo gudrību.

Otrā daļa.

Ceļojums uz Vesali.

Četras cildenās patiesības.

1. Un Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
 - Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Kotigamu.

- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.
Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Kotigamu, kur apmetās.
2. Un tur Visgodājamākais vērsās pie mūkiem ar vārdiem:
 - Mūki, dēļ neizpratnes, dēļ Četru Cildeno Patiesību neapgūšanas– lūk kā dēļ mums lemts ilgi klejot pārdzimšanas ceļā un ciest – gan man, gan jums. Kādas ir tās Četras Cildenās Patiesības? Tā ir Cildenā Patiesība par Ciešanām; Cildenā Patiesība par Ciešanu Rašanos; Cildenā Patiesība par Ciešanu Pārtraukšanu; Cildenā Patiesība par Ceļu, Vedošu uz Ciešanu Pārtraukšanu. Mūki, kad rodas izpratne un apgūtas Četras cildenās patiesības, kad tiek iznīcināta eksistēšanas kāre, iznīcināta uz jaunām eksistencēm vedošā iekāre – tad sākas pārdzimšanas beigas.
 3. Lūk ko teica Visgodājamākais. Un tad Sugata, Nepārspējamais Skolotājs, papildināja:

Bez Četru Cildeno Patiesību apgūšanas
 Ilgs nogurdinošais ceļš no piedzimšanas uz piedzimšanu.
 Bet tos apgūstot, izzūd pārdzimšanas cēlonis.
 Tad ciešanu sakne izrauta, un vairs nav jaunu pārdzimšanu.

4. Un arī Kotigamā, tāpat Visgodājamākais bieži mūkiem sniedza padomus: kas ir disciplīnas noteikumu ievērošana, kas ir samadhi (meditatīvā koncentrācija), kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvots no sūcēm – jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.
5. Pabijis Kotigamā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
 - Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Nadiku.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.
Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Nadiku, kur apmetās Ķieģeļu Mājā.

Četru Sasniegumu Veidi.

6. Tad cienījamais Ananda atnācis pie Visgodājamākā, un cieņas pilns sveicinājis viņu, apsēdās blakus. Un vērsās pie Visgodājamākā:
 - Godājamais skolotāj! Šeit, Nadikā, nomiris bhikšu (mūks) Salha un bhikšīne (mūķene) Nanda. Šeit nomira ticīgais Sudatta un ticīgā Sudžata. Un tāpat šeit miruši ticīgie Kakudha, Kalinga, Nikata, Katissabha, Tuttha, Santuttha, Bhadda un Subhadda. Godājamais Skolotāj, kādā pasaulē viņi nonākuši? Kāda būs viņu nākošā dzīve?
7. Ananda! Mūks Salha, pārtraucis sūces, jau šajā dzīvē sasniedzis Atbrīvošanos ar Apziņu, Brīvu no Sūcēm, un Atbrīvojošo Gudrību (2), tieši to atpazinis un izpaudivs.

- Ananda! Mūķene Nanda, pateicoties Piecu Zemo Valgu (Pieci Valgi, sasaistoši ar Zemākajām Pasulēm; sasaista cilvēku ar Kaislību Pasauli) saraušanai, spontāni pārdzimusi Formas Pasaulē [sasniegusi Neatgriešanos], un sasniedzot tur Pilnīgo Atbrīvošanos, vairs neatgriezīsies no tās pasaules.
- Ananda! Ticīgais Sudatta Trīs Saišu pārraušanas un Pieķeršanās, Naida un Neizpratnes mazināšanas rezultātā sasniedzis Vienreizīgo Atgriešanos, un atgriezies vairs tikai vienu reizi šajā pasaulē, uz visiem laikiem pieliks punktu savām ciešanām.
- Ananda! Ticīgā Sudžata Trīs Saišu pārraušanas rezultātā kļuvusi par Iekāpusi Straumē [Patiesības], neapdraudēta no kritiena zemākajās pasaulēs, viņa sasniegusi pārliecību (brīva no šaubām) un sasniegs Atmošanos.
- Ananda! Ticīgais Kakudha pateicoties Piecu Zemo Saišu saraušanai, spontāni pārdzims Formu Pasaulē [sasniedzot Neatgriešanos], un sasniedzis Galīgo Atbrīvošanos, vairs neatgriezīsies no tās pasaules. Tas pats par ticīgajiem Kalingu, Nikatu, Katissabhu, Tutthu, Santutthu, Bhaddu un Subhadu, kā arī vairāk kā piecdesmit ticīgajiem Nadinā. Vairāk kā deviņdesmit ticīgie, miruši Nadinā, Ananda, Triju Saišu pārraušanas un Pieķeršanās, Naida un Neizpratnes mazināšanas rezultātā sasnieguši Vienkārto Atgriešanos, un tikai vienu reizi atgriezušies šajā pasaulē, viņi uz visiem laikiem pieliks punktu savām ciešanām. Vairāk kā piecsimt Nadinā mirušie ticīgie, Ananda, Triju Saišu saraušanas rezultātā kļuvuši par Iekāpušiem Straumē [Patiesības], neapdraudēti no kritiena zemākajās pasaulēs, viņi sasnieguši pārliecību un sasniegs Atmošanos.

Dharmas Spogulis.

8. – Patiesībā, Ananda, nav nekā pārsteidzoša ka cilvēki mirst. Bet ja katru reizi, kad tas notiks, tu nāksi pie Tadhagatas un līdzīgā veidā jautā par viņiem, tas rada viņam patiesas mokas. Tāpēc, Ananda, es sniegšu tev mācību, ko sauc par Likuma Spoguli. To ieguvis, cildens māceklis pēc sava paša gribas var pārliecināti teikt par sevi: “Es vairs nepārdzimšu nedz Ellē, nedz Dzīvnieku Pasaulē, nedz Izsalkušo Garu Pasaulē – nevienā no zemajām pasaulēm. Esmu kļuvis par Straumē Iekāpušo un glābts no iekrišanas sliktajās pasaulēs, esmu sasniedzis pārliecību un tagad jāsasniedz Atmošanos”.
9. – Ananda, par ko vēsta šī mācība, saukta par Likuma Spoguli, un kuru apguvis, cildenais māceklis var ar pārliecību tā par sevi teikt? Ananda! Tā vēsta: cildenajam māceklim piemīt nesatricināma ticība Budam, ticība ka Visgodājamākais ir Arhats, Pilnīgo Atmošanos Sasniegušais, Pilnīgais Gudrībā un Labdarībā, uz Augstāko Pasauli (Sugata) Ejošais, Visas Pasaules Sasniegušais, Nepārspējamais, Dzīvo Būtņu Skolotājs, Dievu un Cilvēku Skolotājs, Atmodies, Bhagavāns.

Viņam piemīt nesatricināma ticība Dharmai, ticība ka Visgodājamākā pasludinātais Likums, labi izklāstīts, izpratnei skaidrs, neapgāžams; pasniegts tāpēc lai visi spētu to apzināties; ved uz Atbrīvošanos, uz gudro personīgo izpratnes sasniegšanu.

Viņam ir nesatricināma ticība Visgodājamākā Sanghai, ticība ka Visgodājamākā skolnieku mūku kopiena seko labajam, dzīvo tikumīgi, gudri un pieticīgi, un ir cilvēku kopiena, ko attiecina uz Četrām Pāru Kategorijām un

Astoņiem [Cildenajiem] Personības Tipiem (3), ka Visgodājamākā mācekļu mūku kopiena pelnījusi cieņu, pelnījusi viesmīlīgumu, pelnījusi ziedojumus, pelnījusi klanīšanos, un ir augstākais nopelnu iegūšanas lauks pasaulē.

Un viņš ievēro svētajiem mīļos norādījumus, kuri pilnīgi un nevainojami, tīri un neaptraipīti, kuri atbrīvo no alkām, gudru cilvēku slavēti, ar [pasaulīgām pieķeršanām] aizrauties neļaujoši, un meditātvajai koncentrācijai (samadhi) palīdzoši.

10. Tāda, Ananda, mācība kuru sauc par Dharmas Spoguli. To ieguvis, cildens māceklis pēc sava paša gribas var pārliecināti teikt par sevi: “Es vairs nepārdzimšu nedz Ellē, nedz Dzīvnieku Pasaulē, nedz Izsalkušo Garu Pasaulē – nevienā no zemajām pasaulēm. Esmu kļuvis par Straumē Iekāpušo un glābts no iekrišanas sliktajās pasaulēs, esmu sasniedzis pārliecību un tagad jāsasniedz Atmošanos”.
11. Tā arī Nadikā, Ķieģeļu Mājā, Visgodājamākais bieži mūkiem sniedza padomus: kas ir disciplīnas noteikumu ievērošana, kas ir samadhi (meditatīvā koncentrācija), kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvota no sūcēm – jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.
12. Pabijis Nadikā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
 - Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Vesali.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Vesali, kur apmetās Ambapali birzī.

Uzmanības koncentrācija un skaidrā apzināšanās.

13. Tad Visgodājamākais vērsās pie mūkiem ar šādiem vārdiem:
 - Mūki! Dzīvojiet, saglabājot koncentrētu uzmanību un skaidro apzināšanos (apzināšanās pilno klātesamību, koncentrācijas nepārtraukšanu), - lūk mans jums padoms.
14. Mūki, kādā veidā bhikšu koncentrē uzmanību? Atrazdamies ķermenī, viņš koncentrē uzmanību uz ķermeni, viņš parāda noturību, un ar skaidro apzināšanos un apziņas koncentrēšanu viņš sasniedz šai pasaulei raksturīgo kaislību un ciešanu pārvarēšanu. Tāpat, pārvaldot sajūtas, apzināšanos un izpratni, viņš koncentrē uzmanību uz sajūtām, apzināšanos un izpratni, viņš parāda noturību, un ar skaidro apzināšanos un apziņas koncentrēšanu viņš sasniedz šai pasaulei raksturīgo kaislību un ciešanu pārvarēšanu.
15. Mūki, kādā gadījumā bhikšu piemīt skaidrā apzināšanās? Ja viņš saglabā pilnīgu apzināšanos tad, kad viņš pienāk un atiet, skatās uz priekšu un atpakaļ, saliecās un iztaisnojās; kad nēsā savas drēbes, nes bļodiņu, ēd un dzer, nogaršo ēdiena garšu; kad kakā un čurā; tad kad viņš iet, stāv, sēž, gul, liekas gulēt un atmostas; tad, kad viņš runā un kad klusē, - [ja viņš atrodas visu savu darbību

pilnīgā apzināšanās], tad par viņu saka, ka viņam piemīt skaidrā apzināšanās (pilnīga apzināšanās klātesamība).

- Mūki! Dzīvojiet, saglabādami koncentrēto uzmanību un skaidro apzināšanos – lūk mans jums padoms.

Ambapali un Ličchavi.

16. Tajā laikā kurtizāne Ambapali uzzināja ka Visgodājamākais ieradīs Vesali un apmetīs viņas mango birzī. Un pavēlējusi iejūgt daudzus lieliskus ratus, iesēdās vienā no tiem un pavadonu pavadīta, izbrauca no Vesali sava parka virzienā. Viņa brauca tik, cik ceļš ļāva izmantot ratus, un tad nokāpjot uz zemes, devā pie Visgodājamākā kājām. Piegājusi pie Visgodājamākā, viņa godbijīgi sveicināja un apsēdās līdzās. Un Visgodājamākais kurtizānei Ambapali mācīja Dharmu, iedvesmoja, mācot un iepriecinot viņu.

17. Pēc tam kurtizāne Ambapali vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:

- Godājamais Skolotāj, es lūdzu Visgodājamāko pieņemt manu ielūgumu un rīt ierasties pie manis uz mielastu kopā ar mūku kopienu.
Un Visgodājamākais piekrita klusējot.
Pārliecinājusies ka Visgodājamākais piekritis, kurtizāne Ambapali piecēlās no savas vietas, godbijīgi viņam paklanījās un apgājusi viņu no labās puses, aizdevās.

Ambapali offert de Boeddha voedsel in haar mangobos

18. Tad Vesali dzīvojošie Ličhavi uzzināja ka Visgodājamākais ieradīs Vesali un apmetīs Ambapali birzī. Un viņi pavēlēja iejūgt daudzus lieliskus ratus, katrs no viņiem iesēdās savējā, un visi kopā izbrauca no Vesali. Daži no tiem Ličhaviem bija zilā, zilā apģērbā un rotājumos, citi savukārt dzeltenā, sarkanā un baltā ģērbā.
19. Un notika tā, ka kurtizāne Ambapali brauca Ličhaviem pretī, [un viņas rati apstājās viņu ratu priekšā], ass pie ass, ritenis pie riteņa, iejūgs pie iejūga. Un Ličhavi viņai jautāja:

- Ambapali, kāpēc brauc mums pretī, kāpēc šāda satikšanās?
 - Tā sanācis, mani kungi, un nekā savādāk! Visgodājamākais pieņēma manu ielūgumu un rīt kopā ar mūku kopienu ieradīsies pie manis uz mielastu.
 - Ambapali, lūdzu, piešķir mums šo mielastu par simt tūkstošiem! [iesaucās Ličhavi].
 - Kungi, pat ja jūs man piedāvātu visu Vesali ar piederošajām zemēm, es jums neatdotu šo svarīgo mielastu!
Tad Ličhavi vīlušies saņņaudza dūres, runādami:
 - Draugi! Mēs paspēlējām šai mango meičai! Tā mango meiča mūs pārspējusi!
20. Visgodājamākais no tālienes ievēroja Ličhavus, kad tie piebrauca. Un tad viņš vērsās pie mūkiem ar vārdiem:
- Bhikšu, kuri no jums vēl nav redzējuši dievus no Trīsdesmit Trīs Dievu Debessīm, lai paskatās uz to Ličhavu grupu. Uzmanīgi pavērojiet viņus, viņi ļoti līdzīgi Trīsdesmit Trīs Dievu Debess dieviem.
21. Tad, ar saviem ratiem piebraukuši tik, cik ļāva ceļš, Ličhavi nokāpa uz zemes un devās pie Visgodājamākā kājām. Viņi godbijīgi sveicināja un apsēdās blakus. Un Visgodājamākais mācīja Ličhaviem Dharmu, iedvesmoja, mācot un iepriecinot viņus.
22. Pēc tam Ličhavi vērsās pie Visgodājamākā, teikdami:
- Godājamais Skolotāj, mēs lūdzam Visgodājamāko pieņemt mūsu ielūgumu un rīt ierasties pie mums uz mielastu kopā ar mūku kopienu.
 - Ličhavi, es jau pieņēmu kurtizānes Ambapali ielūgumu, un rīt došos uz mielastu pie viņas - [atbildēja Visgodājamākais]
Tad Ličhavi vīlušies saņņaudza dūres, runādami:
 - Draugi! Mēs paspēlējām tai mango meičai! Tā mango meiča mūs pārspējusi!
Pēc tam Ličhavi, iedvesmoti no Visgodājamākā vārdiem, un sajūsminādamies par viņu, godbijīgi viņam paklanījās un apgājuši viņu no labās puses, aizdevās (4).
23. Tad, pēc nakts, rītausmā kurtizāne Ambapali savā parkā sagatavoja dažāda veida izmeklētus cienastus, un paziņoja Visgodājamākajam:
- Laiks pienācis, Godājamais Skolotāj, mielasts gatavs.
Un tad Visgodājamākais no rīta sataisījās, un paņēmis savu bļodiņu un apmetni, devās kopā ar mūku kopienu uz Ambapali namu, un tur apsēdās viņam sagatavotajā vietā. Ambapali personīgi apkalpoja mūku kopienu, ko vadīja Buda, pasniedzot izmeklētus dažāda veida cienastus.
24. Un kad Visgodājamākais beidza mielastu un nolika savu bļodiņu, Ampapali paņēma zemu sēdekli un apsēdusies viņam blakus, vērsās pie Visgodājamākā, teikdama:
- Godājamais Skolotāj, es zieduju šo parku Budas vadītajai mūku kopienai!
Un Visgodājamākais pieņēma parku kā ziedojumu. Tad viņš mācīja Ambahali Dharmu, iedvesmoja, mācot un iepriecinot viņu. Un tad viņa piecēlās no savas vietas un aizdevās.
25. Tā arī Vesali, Ambapalas birzī Visgodājamākais bieži mūkiem sniedza padomus: kas ir disciplīnas noteikumu ievērošana, kas ir samadhi, kas ir gudrība. "Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā attīstīta

pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvota no sūcēm – jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.

26. Pabijis Ambapali birzī tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
- Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Beluvas ciematu.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.
- Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Beluvas ciematu, kur apmetās.

Visgodājamākā bīstamā slimība.

27. Tad Visgodājamākais vērsās pie mūkiem, teikdams:
- Mūki, tagad dodieties meklēt sev patvērumu Vesali apkaimē, kur vien jūs pieņems, pie pazīstamiem un draugiem, un tur pārlaidiet lietus sezonu. Savukārt es šeit, Beluvas ciematā pārlaidīšu lietus sezonu.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj – atbildēja mūki.
28. Bet kad Visgodājamākais tur apmetās lietus sezonas laikā, viņu piemeklēja smaga slimība; asas sāpes, ar nāvējošu spēku sāka viņu plosīt. Bet Visgodājamākais tā pārvarēja, saglabādams koncentrētu uzmanību, skaidro apzināšanos un mierīgumu.
29. Un nodomāja Visgodājamākais: “Nebūtu labi, ja es uz visiem laikiem pamestu dzīvi, nevērsies pie tiem, kuri mani pavada, neatvadījies no mūku kopienas. Es pārvarēšu šo slimību ar gribasspēka palīdzību, es nostiprināšu dzīvības elementus un turpināšu dzīvot”.
30. Un Visgodājamākais pārvarēja slimību ar gribas spēku, viņš pastiprināja dzīvības elementus un pagarināja dzīvi. Tādējādi Visgodājamākais izdziedinājās.
31. Visgodājamākais atlaba no slimības. Drīz pēc atveseļošanās viņš iznāca no savas mājvietas un apsēdās ēnā viņam sagatavotajā vietā. Tad godājamais Ananda atnāca pie Visgodājamākā, godbijīgi viņu sveicināja, un apsēdies blakus, vērsās pie Visgodājamākā, sacīdams:
- Kāda laime, Godājamais Skolotāj, man redzēt Visgodājamāko atkal veselu! Kāda laime, Godājamais Skolotāj, man redzēt Visgodājamāko atkal veselu! Patiesi, Godājamais Skolotāj, kad redzēju ka Visgodājamākais saslimis, mans ķermenis tapa vājš, es tik tikko vilku kājas, apziņa aptumšojās un vairs skaidri neuztvēru apkārtējos priekšmetus, nespēju kontrolēt savas sajūtas. Bet tagad, Godājamais Skolotāj, esmu nedaudz atguvies ar domu ka Visgodājamākais nepametīs dzīvi, kamēr nebūs sniedzis mūsu kopienai savus beidzamos norādījumus.
32. Tā teica godājamais Ananda, bet Visgodājamākais atbildēja viņam:

- Ko gan mūku kopiena no manis vēl gaida, Ananda? Esmu jums mācījis Patiesību, neizdalot slepenajā un vispārpieņemtajā mācībā. Ananda, Tadhagatam nav tādas patiesības, kuras Skolotāja sažņaugtajā plaukstā būtu paslēptas no jums līdz pat pašām beigām. Kāds no jums var nodomāt ka tieši viņam vajag pārvaldīt mūku kopienu, vai ka sanghai jāpakļaujas viņam, un tāpēc viņam jāsniedz pēdējie norādījumi. Bet Ananda, Tadhagata nedomā ka viņam jāpārvalda mūku kopiena, vai ka sanghai jāpakļaujas viņam. Un tāpēc, kādus gan norādījumus viņam jāsniedz attiecībā par mūku kopienu?
 - Tagad esmu vājš, Ananda, vecs, jau gados. Man astoņdesmit gadu, un mana dzīve tuvojas beigām. Līdzīgi veciem ratiem, kuri var kustēties ar grūtībām, uzmanīgi, mans ķermenis tik tikko spēj paiet. Ananda, un tikai tad kad Tadhagata, novērsies no ārējiem objektiem, pārtrauks sajūtu rindas uztveri, kad viņa apziņa iegrimis un atradīsies samadhi, tad ķermenī parādīsies miers.
33. Tāpēc, Ananda, kļūstiet par salu paši sev, kļūstiet par patvērumu pašiem sev, nemeklējiet ārējos patvērumus! Padariet Dharmu par savu salu, padariet Dharmu par savu patvērumu, nemeklējiet citus patvērumus! Ananda, kā gan mūks kļūst par salu pats sev, kā viņš kļūst par patvērumu pats sev, nemeklēdams ārējos patvērumus? Kā viņš padara Dharmu par savu salu, kā padara Dharmu par savu patvērumu, nemeklēdams citus patvērumus?
34. Atrazdamies ķermenī, viņš koncentrē uzmanību uz ķermeni, viņš parāda noturīgumu, un ar skaidrās apzināšanās palīdzību un koncentrēdams uzmanību viņš sasniedz šai pasaulei raksturīgo kaislību un ciešanu pārvarēšanu. Pārvaldot sajūtas, apzināšanos un izpratni, viņš koncentrē uzmanību uz sajūtām, apzināšanos un izpratni, viņš parāda noturību, un ar skaidro apzināšanos un apziņas koncentrēšanu viņš sasniedz šai pasaulei raksturīgo kaislību un ciešanu pārvarēšanu. Tad, patiesi, viņš kļūst par salu pats sev, par patvērumu pats sev, nemeklēdams ārējos patvērumus; tad viņš padara Dharmu par savu salu, padara Dharmu par savu patvērumu, nemeklēdams citus patvērumus.
35. Un tie mūki, Ananda, kuri dzīvo tagad, vai dzīvos pēc manām beigām, kļuvuši par salu pašu sev, par patvērumu paši sev, nemeklēdami citus patvērumus; tie, kuri dzīvos, padarījuši Dharmu par savu salu, padarījuši Dharmu par savu patvērumu, - tie kļūs par galvenajiem starp bhikšu, ja viņi tieksies uz Mācības sasniegšanu.

Trešā daļa.

Atteikšanās no Dzīves Noformētās Pieredzes.

Visgodājamākā mājiens.

1. Tad Visgodājamākais no rīta savācās, paņēma savu bļodiņu un apmetni, un devās uz Vesali pēc pārtikas ziedojumiem. Aizgājis pēc ziedojumiem, atgriezies un paēdis, viņš vērsās pie godājamā Anandas, teikdams:
 - Paņem paklājiņu, Ananda, un seko man, šo dienu mēs pavadīsim Čāpalas templī.

- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj, - atbildēja godājamais Ananda, un paņēmis paklājiņu, sekoja Visgodājamākajam, soli solī.
2. Un lūk, Visgodājamākais atnāca Čapalas templī un apsēdās viņam sagatavotajā sēdvietā. Un kad, godbijīgi paklanījies Visgodājamākajam, viņam blakus apsēdās godājamais Ananda, Godājamais Skolotājs vērsās pie viņa:
 - Cik lieliski šeit, Vesali, Ananda. Cik lieliski tempļi Udenā, Gotamakā, Satambakā, Bahuputtā, Sarandalā un Čapalā.
 3. Un Visgodājamākais teica:
 - Ananda! Tas, kurš attīstījis sevi praktizējot, kurš apguvis un apliecinājies Četros Pamata Brīnišķīgos Spēkos (Četros Sasniegumu Pamatos / Paredzētā Četros Pamata Izpildījumos), kurš tajos nostiprinājies, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai – tāds cilvēks, ja vēlēties, var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām. Ananda! Tadhagata sevi ir attīstījis ar praksi, apguvis un apliecinājis Četrus Pamata Brīnišķīgos Spēkus, nostiprinājies tajos, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai. Tāpēc, ja Tagdhagata vēlēties, viņš var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām.
 4. Taču godājamais Ananda nebija spējīgs saprast acīmredzamo mājienu, Visgodājamākā tik nozīmīgo ieteikumu. Jo viņa prātu bija nokļuvis Maras ietekmē, un viņš nepalūdza Visgodājamāko: “ Godājamais Skolotāj! Lai Visgodājamākais turpina dzīvot. Godājamais Skolotāj! Lai Sugata dzīvo visas Kalpas garumā, neskaitāmo dzīvo būtņu labklājības un laimes labad, aiz līdzjūtības pret pasauli, dievu un cilvēku laimei un labklājībai!”
 5. Un kad Visgodājamākais otru reizi atkārtoja, un trešo reizi atkārtoja šos vārdus, godājamais Ananda klusēja.
 6. Tad Visgodājamākais sacīja godājamajam Anandam:
 - Tagad atstāj mani, Ananda, nodarbojies ar savām lietām.
 - Labi, Godājamais Skolotāj, - atbildēja cienījamais Ananda, piecēlās no savas vietas, godbijīgi paklanījās Visgodājamākajam, un apgājis viņu no labās puses, atgāja un apsēdās kāda koka pakājē, netālu no Visgodājamākā.

Maras sūdzība.

7. Un kad godājamais Ananda atgāja, Mara, Ļaunais Gars, pietuvojās Visgodājamākajam. Un nostājies blakus, viņš vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:
 - Tagad, Godājamais Skolotāj, pienācis laiks Visgodājamākā galīgajai aiziešanai no dzīves! Pienācis laiks Sugatam visā pilnībā atbrīvoties no dzīves! Pienācis Godājamā Skolotāja Paranirvānas laiks, jo Visgodājamākais man teica šādus vārdus: “Es tikmēr nepametīšu savu dzīvi galīgajā atbrīvē, Ļaunais

Gar, kamēr mani mūki un mūķenes, kā arī pasaulīgie ticīgie, vīrieši un sievietes, nekļūs par patiesiem mācekļiem: gudriem, Disciplīnu rūpīgi ievērojošiem, spējīgiem, Mācību izprotošiem, Dharmu sargājošiem, dzīvojošiem Dharmai atbilstoši; pareizi ievērodami norādījumus; Skolotāja Vārdu apgūstoši; spējīgi to pasniegt, sludināt to, pamatoties uz tā, apgalvot to, atklāt to citiem, paskaidrot to precīzi un skaidri; kamēr viņi nebūs spējīgi ar Likumu pilnībā apgāzt radušos melīgos uzskatus; kamēr viņi nebūs spējīgi sludināt šo pārliecinošo un atbrīvojošo Dharmu. [Es tikmēr nepametīšu savu dzīvi galīgajā atbrīvē, Ļaunais Gar, kamēr manis sludinātā Mācība par svēto dzīvi, nevainagosies panākumiem, neuzplauks, nekļūs plaši pazīstama un vispāriegūstama, kamēr nebūt izplatījusies tā, ka kļūs augsti godājama dievu un cilvēku vidū].

8. - Un tagad lūk, Godājamais Skolotāj, mūki un mūķenes, kā arī pasaulīgie ticīgie, kļuvuši par Visgodājamākā patiesiem mācekļiem: gudriem, Disciplīnu rūpīgi ievērojošiem, spējīgiem, Mācību izprotošiem, Dharmu sargājošiem, dzīvojošiem Dharmai atbilstoši; pareizi ievērodami norādījumus; Skolotāja Vārdu apgūstoši; spējīgi to pasniegt, sludināt to, pamatoties uz tā, apgalvot to, atklāt to citiem, paskaidrot to precīzi un skaidri; tagad viņi ir spējīgi ar Likumu pilnībā apgāzt radušos melīgos uzskatus; tagad viņi ir spējīgi sludināt šo pārliecinošo un atbrīvojošo Dharmu. Tāpēc, Godājamais Skolotāj, pienācis laiks Visgodājamākā pilnīgai aiziešanai no dzīves! Pienācis Godājamā Skolotāja Paranirvānas laiks, jo Visgodājamākais man teica šādus vārdus: “Es tikmēr nepametīšu savu dzīvi galīgajā atbrīvē, Ļaunais Gar, kamēr mani mūki un mūķenes, kā arī pasaulīgie ticīgie, vīrieši un sievietes, nekļūs par patiesiem mācekļiem: gudriem, Disciplīnu rūpīgi ievērojošiem, spējīgiem, Mācību izprotošiem, Dharmu sargājošiem, dzīvojošiem Dharmai atbilstoši; pareizi ievērodami norādījumus; Skolotāja Vārdu apgūstoši; spējīgi to pasniegt, sludināt to, pamatoties uz tā, apgalvot to, atklāt to citiem, paskaidrot to precīzi un skaidri; kamēr viņi nebūs spējīgi ar Likumu pilnībā apgāzt radušos melīgos uzskatus; kamēr viņi nebūs spējīgi sludināt šo pārliecinošo un atbrīvojošo Dharmu”.

[- Un tagad, Godājamais Skolotāj, Mācība par svēto dzīvi, Visgodājamākā pasludināta, vainagojusies panākumiem, uzplaukusi, kļuvusi plaši pazīstama un vispāriegūstama, un izplatījusies tā, ka tagad kļuvusi augsti godājama dievu un cilvēku vidū. Tāpēc Godājamais Skolotāj, pienācis laiks Visgodājamākā galīgajai aiziešanai no dzīves! Pienācis laiks Sugatam visā pilnībā atbrīvoties no dzīves! Pienācis Godājamā Skolotāja Paranirvānas laiks.]

Visgodājamākais atsakās no Dzīves Noformētās Pieredzes.

9. Kad tas tika pateikts, Visgodājamākais vērsās pie Maras, Ļaunā Gara, sacīdams:
- Nesatraucies, Ļaunais Gar. Tadhagatas Paranirvānas laiks jau pietuvojies. Sākot no šīs dienas, paies trīs mēneši, un Tadhagata pilnībā aizies no dzīves.
10. Tā Čapalas templī, Visgodājamākais, koncentrējis uzmanību un skaidri apzinādamies [dzīves noformēto pieredzi], atteicās no vēlmes turpināt dzīvi

(5). Un kad Godājamais Skolotājs atteicās no vēlmes turpināt dzīvi, izcēlās milzīga zemestrīce, briesmīga un šokējoša, tās dārdoņas atbalss aizskanēja debesīs. Un Visgodājamākais, apzinādamies tā jēgu, nodeklamēja sekojošās iedvesmas vārsmas:

Gudrais atteicies no dzīves noformētās pieredzes, -

No nesaskaitāmo tapšanu cēloņiem.

Ar iekšējo mieru, un prieku sarāva viņš,

Kā bruņukreklu, dzīves cēloņu tīklu (6).

11. Tad godāmajam Anandam radās doma: “Patiesi, brīnišķīgi un neticami! Zeme spēcīgi nodrebēja, ar šausmīgu spēku! Kāds gan šeit cēlonis, dēļ kā notika tik milzīga zemestrīce?”

Astoņi cēloņi zemestrīcei.

12. Un tad godājamais Ananda pietuvojās Visgodājamākajam, godbijīgi paklanījās un apsēdās blakus. Pēc tam viņš vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:

- Patiesi, brīnišķīgi un neticami! Zeme spēcīgi nodrebēja, ar šausmīgu spēku! Iedveš šausmas un satrauc iztēli, kādi grāvieni satricināja debesis! Kāds gan šeit cēlonis, dēļ kā notika tik milzīga zemestrīce?

13. Tad Visgodājamākais atbildēja:

- Ananda, ir astoņi cēloņi, astoņi nosacījumi, lai rastos milzīgas zemestrīces. Kādi ir šie astoņi nosacījumi?

14. Šī diženā zeme, Ananda, nostiprinājusies (vai izveidojusies) ūdenī (vai šķidrums enerģijā), ūdens – vējā (vai gaisa enerģija), bet vēji atrodas telpā. Un kad, Ananda, diženie vēji telpā iztraucēti, nemierīgi, tad tie iztraucē ūdeni, un ūdens satraukums izraisa zemestrīci. Tāds ir pirmais cēlonis, pirmais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

15. Bez tam, Ananda, kad mūks – vientuļnieks; vai brahmanis ar lielu garīgo spēku, sasniedzis pilnīgo kontroli pār savu prātu; vai dižena spēka un jaudas dievība, veic intensīvu koncentrēšanos uz zemes elementu, ierobežotas formas, un uz ūdens elementu, neierobežotas formas, tad ar koncentrētās domas piepūli viņš tāpat var izsaukt zemes nodrebēšanu, tās trīcēšanu un plaisāšanu. Tāds ir otrais cēlonis, otrais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

16. – 21. Bez tam, Ananda, kad Bodhisatva pamet Tušitas Debesis, un nonāk mātes dzemdē, saglabādams koncentrēto uzmanību un skaidro apzināšanos, tad šī diženā zeme nodreb, trīc un plaisā. Tāds ir trešais cēlonis, trešais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

Bez tam, Ananda, kad Bodhisatva pamet mātes dzemdi, saglabādams koncentrēto uzmanību un skaidro apzināšanos, tad šī diženā zeme nodreb, trīc un plaisā. Tāds ir ceturtais cēlonis, ceturtais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

Bez tam, Ananda, kad Tadhadata sasniedz nepārspējamo Pilnīgo Pareizo Atmošanos, tad šī diženā zeme nodreb, trīc un plaisā. Tāds ir piektais cēlonis, piektais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

Bez tam, Ananda, kad Tadhagata sāk nepārspējamā Likuma Riteņa griešanu, tad šī diženā zeme nodreb, trīc un plaisā. Tāds ir sestais cēlonis, sestais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

Bez tam, Ananda, kad Tadhagata novēršas no dzīves noformētās pieredzes, tad šī diženā zeme nodreb, trīc un plaisā. Tāds ir septītais cēlonis, septītais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

Bez tam, Ananda, kad Tadhagata aiziet Nirvānā, pilnībā atbrīvojies no eksistēšanā ievēlkošajiem faktoriem, tad šī diženā zeme nodreb, trīc un plaisā. Tāds ir trešais cēlonis, trešais nosacījums, lai rastos milzīga zemestrīce.

Tādi Ananda ir astoņi cēloņi, astoņi nosacījumi lai rastos liela zemestrīce.

Astoņi sabiedrību veidi.

22. Ananda! Ir astoņu veidu sabiedrības, un tieši: cildeno kareivju (kšatriju) sabiedrība, svēto kalpotāju (brahmaņu) sabiedrība, namsaimnieku sabiedrība, mūku – vientuļnieku sabiedrība, Četru Diženo Valdnieku Debesu sabiedrība, Trīsdesmit Trīs Dievu Debesu sabiedrība, Maras Debesu sabiedrība, Brahmas Svēto Debesu sabiedrība.

23. Un es atceros, Ananda, kā apmeklēju visas šīs astoņu veidu sabiedrības, no kurām katra sevī ietvēra simtiem būtņu. Un pirms tam, kad pašam apsēsties un sākt sludināt vai apspriesties, es padarīju savu ārējo izskatu līdzīgu viņu izskatam, bet balsi – līdzīgu viņu balsīm. Un tā es mācīju viņiem Dharmu, iedvesmojot, mācot un iepriecinot viņus. Bet kad es sarunājos ar viņiem tādā veidā, viņi mani nepazina, un vaicāja viens otram: “Kas viņš? Kas ar mums runā? Cilvēks viņš, vai dievs?”.

Pēctam, pamācījis viņus Dharmā, iedvesmojis, mācījis un priecējis viņus, es negaidīti pazudu no turienes. Un kad es pazudu, viņi joprojām vēl nepazina mani, viņi vaicāja viens otram: “Kas viņš? Kas ar mums runā? Cilvēks viņš, vai dievs?”.

- Tādi, Ananda, ir astoņi sabiedrību veidi.

Astoņi Uzvaras Pakāpieni.

24. - Ir Astoņi Uzvaras Pakāpieni (*pali* abhibhajātana), Ananda. Kādi ir tie astoņi pakāpieni?

25. – Kad cilvēks, ar apziņu novērtē formas (piem: tas ir, viņš veic pirmajai dhjanai abilstošu analīzi), redz ārējās formas, kuras mazā mērā patīkamas vai nepatīkamas, un kad uzvarot [pieķeršanos] tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību (“to, kādas tās ir patiesībā”), tad tas ir Uzvaras Pirmais Pakāpiens.

26. - Kad cilvēks, ar apziņu novērtē formas, redz ārējās formas, kuri lielā mērā patīkamas vai nepatīkamas, un kad uzvarot [pieķeršanos] tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību, tad tas ir Uzvaras Otrais Pakāpiens.

27. - Kad cilvēks, ar apziņu nenovērtē formas (piem: otrās dhjanas līmenis), redz ārējās formas, kuras mazā mērā patīkamas vai nepatīkamas, un kad uzvarot pieķeršanos tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību, tad tas ir Uzvaras Trešais Pakāpiens.

28. - Kad cilvēks, ar apziņu nenovērtē formas, redz ārējās formas, kuras lielā mērā patīkamas vai nepatīkamas, un kad uzvarot pieķeršanos tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību, tad tas ir Uzvaras Ceturtais Pakāpiens.

29. - Kad cilvēks, ar apziņu nenovērtē formas, redz ārējās formas, un tās viņš uztver zilganās, zilā krāsā, zilā nokrāsā, līdzīgas linu ziedam, vai līdzīgi brīnišķīgam Benaresas musulnam, kam no abām pusēm zilā krāsa, zils mirdzums – kad cilvēks tādā veidā redz ārējās formas, uztverot tās zilā krāsā, un bez tam uzvarot pieķeršanos tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību, tad tas ir Uzvaras Piektais Pakāpiens.

30. - Kad cilvēks, ar apziņu nenovērtē formas, redz ārējās formas, un tās viņš uztver dzeltenās, dzeltenā krāsā, dzeltenā nokrāsā, līdzīgas kanikara ziedam, vai līdzīgi brīnišķīgam Benaresas musulnam, kam no abām pusēm dzeltenā krāsa, dzeltens mirdzums – kad cilvēks tādā veidā redz ārējās formas, uztverot tās dzeltenā krāsā, un bez tam uzvarot pieķeršanos tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību, tad tas ir Uzvaras Sestais Pakāpiens.

31. - Kad cilvēks, ar apziņu nenovērtē formas, redz ārējās formas, un tās viņš uztver sarkanās, sarkanā krāsā, sarkanā nokrāsā, līdzīgas bandhudživaka ziedam, vai līdzīgi brīnišķīgam Benaresas musulnam, kam no abām pusēm sarkanā krāsa, sarkans mirdzums – kad cilvēks tādā veidā redz ārējās formas, uztverot tās sarkanā krāsā, un bez tam uzvarot pieķeršanos tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību, tad tas ir Uzvaras Septītais Pakāpiens.

32. - Kad cilvēks, ar apziņu nenovērtē formas, redz ārējās formas, un tās viņš uztver baltas, baltā krāsā, baltā nokrāsā, līdzīgas rīta zvaigznei, vai līdzīgi brīnišķīgam Benaresas musulnam, kam no abām pusēm baltā krāsa, balts mirdzums – kad cilvēks tādā veidā redz ārējās formas, uztverot tās baltā krāsā, un bez tam uzvarot pieķeršanos tām, viņš apzinās ka saprot un zina to būtību, tad tas ir Uzvaras Astotais Pakāpiens.

- Tādi, Ananda, ir Uzvaras Astoņi Pakāpieni.

Astoņas Atbrīvošanās.

33. – Ir Astoņas Atbrīvošanās, Ananda. Kādas ir tās astoņas?
34. Kad prātā ir domas par formām, [sasniegušais] izprot formas. – tā ir pirmā Atbrīvošanās (7).
35. Kad prātā nav domas par formām, viņam piemīt ārējo formu izpratne – tā ir otrā Atbrīvošanās.
36. Patiesa Skaistuma pārdzīvošana, viņš atrodas ar to saistītajā dhjanā. Tā ir trešās Atbrīvošanās (8).
37. Pilnībā pārspējot formu uztveri, ar jutekliskās uztveres izžušanu, ar pārtrauktu daudzveidības uztveres koncentrāciju, viņš apzinās Bezgalīgās Telpas stāvokli, sasniedz to un atrodas Bezgalīgās Telpas dimensijā. Tā ir ceturrtā Atbrīvošanās.
38. Pilnībā pārspējot Bezgalīgās Telpas dimensiju, viņš apzinās Bezgalīgās Apziņas (Neierobežotās Izšķirtspējas) stāvokli, sasniedz to un atrodas Bezgalīgās Apziņas dimensijā. Tā ir piektā Atbrīvošanās.
39. Pilnībā pārspējot Bezgalīgās Apziņas dimensiju, viņš apzinās Visu Fenomenu Neesamības stāvokli, sasniedz to un atrodas Visu Fenomenu Neesamības dimensijā. Tā ir sestā Atbrīvošanās.
40. Pilnībā pārspējot Visu Fenomenu Neesamības dimensiju, viņš apzinās Ne Uztveres, Ne Uztveres Neesamības stāvokli, sasniedz to un atrodas Ne Uztveres, Ne Uztveres Neesamības dimensijā. Tā ir septītā atbrīvošanās.
41. Pilnībā pārspējot Ne Uztveres, Ne Uztveres Neesamības dimensiju, viņš sasniedz un atrodas Atpazīšanas un Pieredzes Pārtraukšanas (Uztveres un Sajūtu Pārtraukšana) stāvoklī. Tā ir astotā Atbrīvošanās.

- Tādas, Ananda, Astoņas Atbrīvošanās.

Maras kārdinājumi pēc Augstākās Atmošanās sasniegšanas.

42. – Reiz, Ananda, es dzīvoju Uruvelē, Nerandžaras upes krastā, banjana koka (Bodhi koka) pakājē, tas bija īsi pēc manas Pilnīgās Atmošanās. Un lūk tad Mara, Ļaunais Gars, tuvojās man un vērsās pie manis ar vārdiem: “Tagad, Godājamais Skolotāj, pienācis laiks Visgodājamākā galīgajai aiziešanai no dzīves! Pienācis laiks Sugatam visā pilnībā atbrīvoties no dzīves! Pienācis Godājamā Skolotāja Paranirvānas laiks!”
43. – Tad, Ananda, es atbildēju Maram, Ļaunajam Garam: “Es tikmēr nepameitīšu savu dzīvi galīgajā atbrīvē, Ļaunais Gar, kamēr mani mūki un mūķenes, kā arī pasaulīgie ticīgie, vīrieši un sievietes, nekļūs par patiesiem mācekļiem: gudriem, Disciplīnu rūpīgi ievērojošiem, spējīgiem, Mācību izpratošiem, Dharmu sargājošiem, dzīvojošiem Dharmai atbilstoši; pareizi

ievērodami norādījumus; Skolotāja Vārdu apgūstoši; spējīgi to pasniegt, sludināt to, pamatoties uz tā, apgalvot to, atklāt to citiem, paskaidrot to precīzi un skaidri; kamēr viņi nebūs spējīgi ar Likumu pilnībā apgāzt radušos melīgos uzskatus; kamēr viņi nebūs spējīgi sludināt šo pārliecinošo un atbrīvojošo Dharmu.

44. Es tikmēr nepametīšu savu dzīvi galīgajā atbrīvē, Ļaunais Gar, kamēr manis sludinātā Mācība par svēto dzīvi, nevainagosies panākumiem, neuzplauks, nekļūs plaši pazīstama un vispāriegūstama, kamēr nebūs izplatījusies tā, ka kļūs augsti godājama dievu un cilvēku vidū

45.- Un lūk, šodien atkal, Ananda, Čapalas templī Mara, Ļaunais Gars, pietuvojās man un vērsās pie manis, sacīdams: “Godājamais Skolotāj, tagad mūki un mūķenes, kā arī pasaulīgie ticīgie, kļuvuši par Visgodājamākā patiesiem mācekļiem: gudriem, Disciplīnu rūpīgi ievērojošiem, spējīgiem, Mācību izprotošiem, Dharmu sargājošiem, dzīvojošiem Dharmai atbilstoši; pareizi ievērodami norādījumus; Skolotāja Vārdu apgūstoši; spējīgi to pasniegt, sludināt to, pamatoties uz tā, apgalvot to, atklāt to citiem, paskaidrot to precīzi un skaidri; tagad viņi ir spējīgi ar Likumu pilnībā apgāzt radušos melīgos uzskatus; tagad viņi ir spējīgi sludināt šo pārliecinošo un atbrīvojošo Dharmu. Un tagad, Godājamais Skolotāj, Mācība par svēto dzīvi, Visgodājamākā pasludināta, vainagojusies panākumiem, uzplaukusi, kļuvusi plaši pazīstama un vispāriegūstama, un izplatījusies tā, ka tagad kļuvusi augsti godājama dievu un cilvēku vidū. Tāpēc Godājamais Skolotāj, pienācis laiks Visgodājamākā galīgajai aiziešanai no dzīves! Pienācis laiks Sugatam visā pilnībā atbrīvoties no dzīves! Pienācis Godājamā Skolotāja Paranirvānas laiks.”

46. – Un tas es tā atbildēju Maram, Ļaunajam Garam: “Nesatraucies, Ļaunais Gar. Tadhagatas Paranirvānas laiks jau pietuvojies. Sākot no šīs dienas, paies trīs mēneši, un Tadhagata pilnībā aizies no dzīves.”

47. Un tādējādi, Ananda, šodien Čapalas templī, [koncentrējis uzmanību un skaidri apzinādamies dzīves noformēto pieredzi], Tadhagata atteicās no vēlmes turpināt dzīvi.

Anandas lūgšanās.

48. Pēc šiem vārdiem godājamais Ananda vērsās pie Visgodājamākā teikdams:

- Godājamais Skolotāj! Lai Visgodājamākais turpina dzīvot! Godājamais Skolotāj! Lai Sugata dzīvo visas Kalpas garumā, neskaitāmo dzīvo būtņu labklājības un laimes labad, aiz līdzjūtības pret pasauli, dievu un cilvēku laimei un labklājībai!

49. Bet Visgodājamākais atbildēja:

- Pietiek, Ananda! Nedrīkst tagad lūgt Tadhagatu, beidzies šādu lūgumu laiks.

50 – 51. Bet arī otro un trešo reizi godājamais Ananda lūdza Visgodājamāko:

- Godājamais Skolotāj! Lai Visgodājamākais turpina dzīvot! Godājamais Skolotāj! Lai Sugata dzīvo visas Kalpas garumā, neskaitāmo dzīvo būtņu labklājības un laimes labad, aiz līdzjūtības pret pasauli, dievu un cilvēku laimei un labklājībai!

52. Tad Visgodājamākais jautāja:

- Ananda, vai tu tici Tadhagatas Atmodai?

Un cienījamais Ananda atbildēja:

- Jā, Godājamais Skolotāj, es ticu.
- Tad, Ananda, kā gan tu vari strīdēties ar Tadhagatu, trīskārt pastāvēdams uz savu?

53. Un ko godājamais Ananda atbildēja:

- Godājamais Skaolotāj, es dzirdēju no Visgodājamākā, un es tā sapratu no viņa vārdiem, jo Visgodājamākais man teica: “Ananda! Tas, kurš attīstījis sevi praktizējot, kurš apguvis un apliecinājies Četros Pamata Brīnišķīgajos Spēkos, kurš tajos nostiprinājies, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai – tāds cilvēks, ja vēlēties, var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām. Ananda! Tadhagata sevi ir attīstījis ar praksi, apguvis un apliecinājies Četrus Pamata Brīnišķīgos Spēkus, nostiprinājies tajos, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai. Tāpēc, ja Tagdhagata vēlēties, viņš var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām.”

54. – Un tu tam tici Ananda?

- Jā, Godājamais Skolotāj, es ticu.

- Tad tu esi vainīgs, Ananda. Tu pieļāvi kļūdu, jo tu nebiji spējīgs saprast acīmredzamo mājienu, Tadhagatas nozīmīgo pamudinājumu. Un pēc tā tu nelūdzi Tadhagatu palikt dzīvot. Jo ja tu to būtu izdarījis, Ananda, tad divas reizes Tadhagata būtu noraidījis tavu lūgumu, bet trešo reizi būtu piekritis. Tāpēc, Ananda, tu pats esi vainīgs, tā tava kļūda.

55. Radžagrihā, Ananda, dzīvojot Grifu Augstienē, es vērsos pie tevis ar vārdiem: “Lieliska vieta – šis Gidžakutas kalns. Ananda! Tas, kurš attīstījis sevi praktizējot, kurš apguvis un apliecinājies Četros Pamata Brīnišķīgajos Spēkos, kurš tajos nostiprinājies, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai – tāds cilvēks, ja vēlēties, var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām. Ananda! Tadhagata sevi ir attīstījis ar praksi, apguvis un apliecinājies Četrus Pamata Brīnišķīgos Spēkus, nostiprinājies tajos, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai. Tāpēc, ja Tagdhagata vēlēties, viņš var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām.”

56. – Un tāpat Baņjanovas Birzī... pie Zagļu Klints..., Sattapani alā..., Vebhava kalnā..., pie Isigila Melnās Klints..., pie Čūsku Dīķa Nolādētājā

Mežā..., Tapodas Birzī..., Vāveru Parkā, kas Bambusa Birzē..., Dživakas Mango Birzī..., Aļņu Parka Nomaļā Nostūrī es vērsos pie tevis ar tiem pašiem vārdiem: “Cik lieliski Radžagrihā, Ananda. Cik lieliski Baņjanovas Birzī... pie Zagļu Klints..., Sattapani alā..., Vebhava kalnā..., pie Isigila Melnās Klints..., pie Čūsku Dīķa Nolādētajā Mežā..., Tapodas Birzī..., Vāveru Parkā, kas Bambusa Birzē..., Dživakas Mango Birzī..., Aļņu Parka Nomaļā Nostūrī. Ananda! Tas, kurš attīstījis sevi praktizējot, kurš apguvis un apliecinājies Četros Pamata Brīnišķīgajos Spēkos, kurš tajos nostiprinājies, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai – tāds cilvēks, ja vēlēties, var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām. Ananda! Tadhagata sevi ir attīstījis ar praksi, apguvis un apliecinājies Četrus Pamata Brīnišķīgos Spēkus, nostiprinājies tajos, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai. Tāpēc, ja Tagdhagata vēlēties, viņš var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām”.

Bet tu, Ananda, nebiji spējīgs saprast acīmredzamo mājienu, Tadhagatas nozīmīgo pamudinājumu. Un pēc tā tu nelūdzi Tadhagatu palikt dzīvot. Jo ja tu to būtu izdarījis, Ananda, tad divas reizes Tadhagata būtu noraidījis tavu lūgumu, bet trešo reizi būtu piekritis. Tāpēc, Ananda, tu pats esi vainīgs, tā tava kļūda.

57. Un tāpatās Vesali, Ananda, dažādos periodos Tadhagata vērsās pie tevis ar vārdiem: “Cik lieliski Vesali, Ananda. Lieliski Udenas... Gotamakas... Sattambakas... Bahuputtas... Sarandadas...un Čāpalas tempļi. Ananda! Tas, kurš attīstījis sevi praktizējot, kurš apguvis un apliecinājies Četros Pamata Brīnišķīgajos Spēkos, kurš tajos nostiprinājies, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai – tāds cilvēks, ja vēlēties, var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām. Ananda! Tadhagata sevi ir attīstījis ar praksi, apguvis un apliecinājies Četrus Pamata Brīnišķīgos Spēkus, nostiprinājies tajos, labi iepazīnis un tos novedis līdz to pilnībai. Tāpēc, ja Tagdhagata vēlēties, viņš var turpināt dzīvot visas Kalpas garumā, līdz pasaules perioda beigām”.

Bet tu, Ananda, nebiji spējīgs saprast acīmredzamo mājienu, Tadhagatas nozīmīgo pamudinājumu. Un pēc tā tu nelūdzi Tadhagatu palikt dzīvot. Jo ja tu to būtu izdarījis, Ananda, tad divas reizes Tadhagata būtu noraidījis tavu lūgumu, bet trešo reizi būtu piekritis. Tāpēc, Ananda, tu pats esi vainīgs, tā tava kļūda.

58. Bez tam, Ananda, vai tad es jūs jau no paša sākuma nemācīju, ka itin viss, kas mums ir dārgs un mīļš, pakļauts pārmaiņām, ka no pilnīgi visa nāksies kaut kad šķirties, atvadīties? Kā gan var sacīt: “Lai tas nesabrūk!” – tam, kas ir dzimis, eksistē, pēc savas dabas sastāvošs no sastāvdaļām un pakļauts sagrūšanai? Kas tāds ir pretrunā ar lietu dabu. Un lūk, Ananda, Tadhagata sagrauj dzīves noformēto pieredzi, atsakās un attālinās no tās, atstāj un pamet to uz visiem laikiem. Un tāpēc Tagdhagada vienreiz pateica uz visiem laikiem: “Tadhagatas Paranirvānas laiks jau pietuvojies. Sākot no šīs dienas, paies trīs mēneši, un Tadhagata pilnībā aizies no dzīves”. Un Tadhagata neņems savus vārdus atpakaļ tāpēc lai paildzinātu savu dzīvi, tas nav iespējams.

Pēdējie Norādījumi Vesali.

59. – Nu ko, Ananda, ceļā: iesim uz Divslīpu Torņa zāli, kas Lielajā Mežā.

- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj – godājamais Ananda atbildēja.

60. Un Visgodājamākais kopā ar godājamo Anandu devās uz Divslīpu Torņa zāli, kas Lielajā Mežā. Un tur viņš vērsās pie godājamā Anandasm teikdams:

- Ej tagad, Ananda, un sapulcini zālē visus Vesali apkaimē dzīvojošos mūkus mācības uzklaušīšanai.

- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj, - atbildēja godājamais Ananda, un savāca visus Vesali apkaimē dzīvojošos mūkus, aicināja viņus ierasties zālē mācības saņemšanai. Un pēc tam, godbijīgi paklanījies Visgodājamākajam, un nostājies blakus, vērsās pie viņa ar vārdiem:

- Godājamais Skolotāj, mūku kopiena savākta. Tagad lai Visgodājamākais rīkojas pēc saviem ieskatiem.

61. Tad Visgodājamākais ienāca zālē lai mācītu, un apsēdies viņam sagatavotā sēdvieta, vērsās pie mūkiem sacīdams:

- Klausieties, o bhikšu! Tos likumus, kurus esmu tieši iepazinis, esmu jums sludinājis. Jums nepieciešams tos rūpīgi iemācīties, pārdomāt tos, un pilnveidoties tajos, pastāvīgi praktizēt tiem atbilstoši – tā, lai svētā prakse spētu iesakņoties un iemūžinātos daudzu cilvēku laimes un labuma vārdā, dēļ līdzjūtības pret šo pasauli, dēļ dievu un cilvēku labumam, laimei un labklājībai.

62. – Mūki, kādi ir tie likumi? Tie: Četras Tēmas Uzmanības Koncentrācijai, Četri Pareizie Centieni, Četri Pamati Brīnišķīgajiem Spēkiem, Pieci Potenciāli un Piecas Spējas, Atmošanās Ceļa Septiņi Faktori un Cildenais Astoņpakāpju Ceļš. Tādi, mūki, likumi, kurus esmu tieši iepazinis un esmu jums sludinājis. Jums nepieciešams tos rūpīgi iemācīties, pārdomāt tos, un pilnveidoties tajos, pastāvīgi praktizēt tiem atbilstoši – tā, lai svētā prakse spētu iesakņoties un iemūžinātos daudzu cilvēku laimes un labuma vārdā, dēļ līdzjūtības pret šo pasauli, dēļ dievu un cilvēku labumam, laimei un labklājībai.

63. Tad Visgodājamākais mūkiem teica:

- Uzklusiet, mūki, manu padomu jums, Viss saliktie (savietotie, atomārie) fenomeni pakļauti sagrūšanai. Centieties nopietni. Tadhagatas Paranirvānas laiks jau pietuvojies. Sākot no šīs dienas, paies trīs mēneši, un Tadhagata pilnībā aizies no dzīves

64. Un pateicis šos vārdus, Sugata, Godājamais Skolotājs, ierunājās vēl, sacīdams:

Mana gadu nasta nobriedusi, dzīve tuvojas beigām,

Pametot jūs es aizeju, paļaujieties turpmāk paši uz sevi.

Praktizējiet ar visu nopietnību, mūki,

Esiet koncentrēti un

Sekoiet maniem norādījumiem!

Ar stingru apņēmību kontrolējiet savu prātu!

Kurš ar šādu neatlaidīgu centību

Praktizēs Dharmu un Vinaju,

Tas izklūs no pārdzimšanas apļa

Un izbeigs savas ciešanas.

Ceturrtā daļa.

Budas pēdējais mielasts.

Apkārtnes vērošana ar ziloņa skatienu.

1. No rīta Visgodājamākais sataisījās, paņēma bļodiņu un apmetni, devās uz Vesali pēc pārtikas ziedojumiem. Aizgājies pēc ziedojumiem, atgriezies un iebaudījis ēdienu, viņš pavērsās uz Vesali ar ziloņa skatienu (tas ir, vēroja Vesali griežoties apkārt ar visu ķermeni), un vērsās pie godājamā Anandas, sacīdams:
 - Ananda, pēdējo reizi Tadhagata skatās uz Vesali. Ceļā, Ananda, dodamies uz Bhandagamu.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj. Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Bhandagamu, kur apmetās.
2. Un tad Visgodājamākais vērsās pie mūkiem ar vārdiem:
 - Mūki, nesapratnes dēļ, Četru Pamatu neapgūšanas, izpratnes nenasniegšanas dēļ – lūk kā dēļ lemts ilgi klīst pārdzimšanas ceļā un ciest, - gan man, gan jums. Kādi ir tie Četri Pamati? Tie ir – cildenā tikumība, cildenā samadhi (koncentrācija), cildenā gudrība un cildenā Atbrīvošanās. Mūki, kad atnāk izpratne un apgūti Četri Pamati, kad nocirsta eksistēšanas kāre, iznīcināta uz jaunām pārdzimšanām vedošā iekāre – tad pienāk pārdzimšanas beigas.
3. Un pateicis šos vārdus, Sugata, Godājamais Skolotājs piebilda:
Norādījumi (Tikumiskā Disciplīna, tikumība), Samadhi (Meditatīvā Koncentrācija), Gudrība un nepārspējamā Atbrīvošanās –

Lūk Četri Pamati, Gautamas sasniegumi, slavu atnesuši.
Iepazinis tos, Buda sludināja šo dharmu saviem mūkiem.
Viņš – Ciešanu Sagrāvējs, Skolotājs, Vizinotais – atrodas mierā.

4. Tā arī Bhandagamā, Visgodājamākais bieži mūkiem sniedza padomus: kas ir disciplīnas noteikumu ievērošana, kas ir samadhi (meditatīvā koncentrācija), kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvota no sūcēm – jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.
5. Pabijis Bhandagamā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
 - Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Hatthigamu.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Hatthigamu, kur apmetās.
Pabijis Hatthigamā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu tad devās uz Ambagamu, tad uz Džambugamu. Un katrā vietā Visgodājamākais bieži mūkiem sniedza padomus: kas ir disciplīnas noteikumu ievērošana, kas ir samadhi (meditatīvā koncentrācija), kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvota no sūcēm – jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.
6. Un kad Visgodājamākais pabija Džambugamā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, viņš teica tad vērsās pie godājamajā Anandas:
 - Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Bhoganagaru.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Bhoganagaru, kur apmetās Anandas svētnīcā.

Četras Diženās Atsauces.

7. Un tur Visgodājamākais vērsās pie mūkiem sacīdams:
 - Mūki! Es jums darīšu zināmas Četras Diženās Atsauces. Klausieties uzmanīgi manu skaidrojumu.
 - Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj, - atbildēja mūki.
8. – 11. Mūki! Lūk kā var kāds bhikšu apgalvot: “Draugi! Tieši no Visgodājamākā es dzirdēju un sapratu to tā: lūk, tāda ir Dharma un Vinaja, lūk tādi ir Godājamā Skolotāja norādījumi.” Tādā gadījumā, mūki, šī bhikšu vārdus nepieņemiet aklā ticībā, bet arī neapdomīgi nenoraidiet. Nepieņemiet un nenoraidiet, bet rūpīgi un precīzi izpētiet izteikumus, jums jāsalīdzina izteikumi ar (Sutru) Dharmu un (Vinaja) Disciplīnu. Ja vārdi neatbilst Dharma, ja tie neatbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie nav Visgodājamākā izteikumi. Tos izteikumus tas mūks nav sapratis pareizi”. Un

tad mūki, jums jānoraida tie vārdi. Bet ja tie vārdi ir saistīti ar Dharmu, ar to saskaņā, kā arī atbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie ir Visgodājamākā izteikumi. Un tos izteikumus tas mūks ir sapratis pareizi”. Un tad mūki, jums jāpieņem tie vārdi. Tāda ir pirmā atsauce.

Vai arī kāds bhikšu var teikt tā: “Tādā – un tādā vietā ir komūna ar vecākajiem un skolotājiem. Tieši no šīs kopienas es dzirdēju un sapratu to tā: lūk, tāda ir Dharma un Vinaja, lūk tādi ir Godājamā Skolotāja norādījumi.” Tādā gadījumā, mūki, šī bhikšu vārdus nepieņemiet aklā ticībā, bet arī neapdomīgi nenoraidiet. Nepieņemiet un nenoraidiet, bet rūpīgi un precīzi izpētiet izteikumus, jums jāsalīdzina izteikumi ar Dharmu un Disciplīnu. Ja vārdi neatbilst Dharmai, ja tie neatbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie nav Visgodājamākā izteikumi. Tos izteikumus tajā kopienā nav sapratuši pareizi”. Un tad mūki, jums jānoraida tie vārdi. Bet ja tie vārdi ir saistīti ar Dharmu, ar to saskaņā, kā arī atbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie ir Visgodājamākā izteikumi. Un tos izteikumus tajā kopienā sapratuši pareizi”. Un tad mūki, jums jāpieņem tie vārdi. Tāda ir otrā atsauce.

Vai arī kāds bhikšu var teikt tā: “Tādā – un tādā vietā ir daži mūki, kuri ir vecākie, Mācību pārvaldoši, Dharmu un Vinaju sargājoši, Mācības pamatpostulātus saglabājuši. Tieši no šiem vecākajiem es dzirdēju un sapratu to tā: lūk, tāda ir Dharma un Vinaja, lūk tādi ir Godājamā Skolotāja norādījumi.” Tādā gadījumā, mūki, šī bhikšu vārdus nepieņemiet aklā ticībā, bet arī neapdomīgi nenoraidiet. Nepieņemiet un nenoraidiet, bet rūpīgi un precīzi izpētiet izteikumus, jums jāsalīdzina izteikumi ar Dharmu un Disciplīnu. Ja vārdi neatbilst Dharmai, ja tie neatbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie nav Visgodājamākā izteikumi. Tos izteikumus tie vecākie nav sapratuši pareizi”. Un tad mūki, jums jānoraida tie vārdi. Bet ja tie vārdi ir saistīti ar Dharmu, ar to saskaņā, kā arī atbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie ir Visgodājamākā izteikumi. Un tos izteikumus tie vecākie sapratuši pareizi”. Un tad mūki, jums jāpieņem tie vārdi. Tāda ir trešā atsauce.

Vai arī kāds bhikšu var teikt tā: “Tādā – un tādā vietā ir viens mūks, kurš ir vecākais (*pali.txepa*), Mācību pārvaldošs, Dharmu un Vinaju sargājošs, Mācības pamatpostulātus saglabājis. Tieši no šīs vecākā es dzirdēju un sapratu to tā: lūk, tāda ir Dharma un Vinaja, lūk tādi ir Godājamā Skolotāja norādījumi.” Tādā gadījumā, mūki, šī bhikšu vārdus nepieņemiet aklā ticībā, bet arī neapdomīgi nenoraidiet. Nepieņemiet un nenoraidiet, bet rūpīgi un precīzi izpētiet izteikumus, jums jāsalīdzina izteikumi ar Dharmu un Disciplīnu. Ja vārdi neatbilst Dharmai, ja tie neatbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie nav Visgodājamākā izteikumi. Tos izteikumus tas vecākais nav sapratis pareizi”. Un tad mūki, jums jānoraida tie vārdi. Bet ja tie vārdi ir saistīti ar Dharmu, ar to saskaņā, kā arī atbilst Disciplīnai, jums jāveic secinājums: “Noteikti tie ir Visgodājamākā izteikumi. Un tos izteikumus tas vecākais sapratis pareizi”. Un tad mūki, jums jāpieņem tie vārdi. Tāda ir otrā atsauce.

Tādas mūki, ir Četras Diženās Atsauces, kuras jums jāsalabā.

12. Tā arī Bhoganagarā, Visgodājamākais bieži mūkiem sniedza padomus: kas ir disciplīnas noteikumu ievērošana, kas ir samadhi (meditatīvā koncentrācija), kas ir gudrība. “Dižens auglis, dižens ieguvums no samadhi, kad tā pilnībā

attīstīta pateicoties labdabīgajai uzvedībai. Dižens auglis, dižens ieguvums no gudrības, kad tā pilnībā attīstīta pateicoties samadhi. Apziņa pilnībā atbrīvota no sūcēm – jutekliskajām sūcēm, esības sūcēm un neziņas sūcēm, - kad tā pilnībā attīstīta ar gudrības palīdzību”.

13. Pabijis Bhoganagarā tik ilgi, cik viņam vajadzēja, Visgodājamākais tad vērsās pie cienījamā Anandas ar vārdiem:
- Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Pavu.
 - Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.
- Tad Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Pavu, kur apmetās kalēja Čundi, no kalēju dzimtas, Mango Birzī.

Kalēja Čundas patīkamie ēdiena ziedojumi.

14. Un lūk kalējs Čunda uzzināja ka Visgodājamākais ieradies Pavā un apmeties viņa Mango Birzī. Un viņš devās pie Visgodājamākā, godbijīgi viņam paklanījies, apsēdās blakus. Un tad Visgodājamākais viņam mācīja Dharmu, iedvesmoja, mācot un iepriecinot viņu.

15. Pēc tam Čunda vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:

- Godājamais Skolotāj, es lūdzu Visgodājamāko pieņemt manu ielūgumu un kopā ar mūku kopienu rīt ierasties pie manis uz mielastu. – Un Visgodājamākais piekrita klusējot.

16. Pārliecinājies ka Visgodājamākais piekritis, kalējs Čunda piecēlās no savas vietas, godbijīgi viņam paklanījās un apgājās no labās puse, aizdevās.

17. Tad, pēc nakts rītausmā kalējs Čunda savā mājā sagatavoja dažāda veida ēdienu izmeklētu cienastu, starp kuriem bija arī cepta cūkgaļa (*pali*. sukara-maddava; ir dažādi šā vārdu salikuma tulkojuma varianti, arī kā sēnes, vai trifeles). Un tad kalējs Čunda paziņoja Visgodājamākajam:

- Laiks pienācis, Godājamais Skolotāj, mielasts gatavs.

18. Un tad Visgodājamākais no rīta sataisījās, un paņēmis savu bļodiņu un apmetni, devās kopā ar mūku kopienu uz Čunda namu, un tur apsēdās viņam sagatavotajā vietā. Un viņš vērsās pie Čundas, sacīdams:

- Cepto cūkgaļu, kuru esi pagatavojis Čunda, pasniedz vienīgi man, bet ar pārējo pārtiku, visdažādākā veida, cienā mūku kopienu.
- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj, - atbildēja kalējs Čunda, un viņa pagatavoto cepto cūkgaļu pasniedza Visgodājamākajam, bet ar pārējo pārtiku, visdažādākā veida, cienāja mūku kopienu.

19. Pēc tam Visgodājamākais uzrunāja Čundu, sacīdams:

- Čunda, visu kas palicis pāri no ceptās cūkgaļas, aproc bedrē. Visā šajā pasaulē, ar tās dieviem, marām un Brahmas Debesu iemītniekiem, kā arī šramaņiem un brahmaņiem, dieviem un cilvēkiem, es neredzu nevienu, izņemot Tadhagatu, to spētu ēst un pilnībā sagremot.
- Lai notiek tā, Godājamais Skaolotāj, - Visgodājamākajam atbildēja kalējs Čunda un apraka bedrē visu, kas bija palicis pāri no ceptās cūkgaļas.

20. Pēc tam viņš atgriezās pie Visgodājamākā, godbijīgi viņam paklanījies, apsēdās blakus. Un Visgodājamākais kalējam Čunda mācīja Dharmu, iedvesmoja, mācot un iepriecinot viņu. Tad viņš piecēlās no savas vietas un devās prom.

21. Un drīz pēc tam, kad Visgodājamākais bija iebaudījis kalēja Čundas ziedoto ēdienu, viņu sagrāba šausmīga slimība, kā dizentērija, un viņš cieta ļoti asas un smagas sāpes. Taču Visgodājamākais tās pacieta, saglabādams koncentrētu uzmanību un skaidru apzināšanos ar mierīgu prātu.

22. Un tad Visgodājamākais vērsās pie godājamajam Anandas, sacīdams:

- Dosimies ceļā, Ananda, iesim uz Kusanaru.
- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj. – atbildēja godājamais Ananda.

23. Kad viņš nobaudīja Čundas ēdienu, es dzirdēju.

Drausmīgas sāpes viņš vīrišķīgi (stoiciski) pieņēmis.

No žāvētās cūkgaļas Visgodājamāko Skolotāju

Smaga nāvējoša slimība skārusi.

Bet sāpes pārvarot, ceļā taisās Skolotājs:

“Uz Kunasaru” bezbailīgi teica.

Ūdens attīrīšana.

24. Un lūk, ceļā Visgodājamākais nogriezās no ceļa un apstājās viena koka pakājē. Un viņš teica godājamajam Anandam:

- Lūdzu, saliec manu apmetni četrās daļās un paklāj to priekš manis. Esmu noguris un vēlos nedaudz atpūsties.
- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj. – godājamais Ananda atbildēja, un četrkārt pārlocījis apmetni, to izklāja.

25. Tad Visgodājamākais apsēdās viņam sagatavotajā vietā un vērsās pie godājamā Anandas, sacīdams:

- Lūdzu, atnesi man nedaudz ūdeni, Ananda. Esmu izslāpis un vēlos padzerties.

26. Bet godājamais Ananda atbildēja Visgodājamākajam:

- Godājamais Skolotāj, taču tāds milzīgs skaits ratu, piecsimt vezumu, pārbraukuši pāri strautam, un ūdens mazajā strautiņā to riteņu saduļķots, duļķains un dubļains tagad. Godājamais Skolotāj, šeit ne pārāk tālu, plūst Kakutthas upe, tās ūdeņi tīri, patīkami garšai, vēsi un dzidri. Tai viegli tikt klāt, un tur skaisti. Tur Visgodājamākais varēs remdēt savas slāpes un atsvaidzināt locekļus.

27. – 29. Tad otro reizi Visgodājamākais atkārtoja savu lūgumu:

- Lūdzu, atnesi man nedaudz ūdeni, Ananda. Esmu izslāpis un vēlos padzerties. Bet godājamais Ananda atbildēja Visgodājamākajam:
- Godājamais Skolotāj, taču tāds milzīgs skaits ratu, piecsimt vezumu, pārbraukuši pāri strautam, un ūdens mazajā strautiņā to riteņu saduļķots, duļķains un dubļains tagad. Godājamais Skolotāj, šeit ne pārāk tālu, plūst Kakutthas upe, tās ūdeņi tīri, patīkami garšai, vēsi un dzidri. Tai viegli tikt

klāt, un tur skaisti. Tur Visgodājamākais varēs remdēt savas slāpes un atsvaidzināt locekļus.

Un tad trešo reizi Visgodājamākais teica:

- Lūdzu, atnesi man nedaudz ūdeni, Ananda. Esmu izslāpis un vēlos padzerties.

30. Tad godājamais Ananda atbildēja Visgodājamākajam:

- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj.
Un viņš paņēma bļodiņu un devās pie strautiņa. Bet ūdens strautiņā, ratu riteņu saduļķots, duļķains un dubļains, pēkšņi kļuva dzidrs un lietojams, tīrs un patīkams, līdzko Ananda pietuvojās.

31. Tad godājamais Ananda nodomāja: “Patiesi, cik brīnumains un pārsteidzošs ir Tadhagatas pārdabiskais spēks un slava!

32. Viņš iesmēla bļodiņā ūdeni, aiznesa Visgodājamākajam un sacīja:

- Patiesi, cik brīnumains un pārsteidzošs ir Tadhagatas pārdabiskais spēks un slava! Ūdens strautiņā, ratu riteņu saduļķots, duļķains un dubļains, pēkšņi kļuva dzidrs un lietojams, tīrs un patīkams, līdzko es pietuvojos. Visgodājamākais, padzerties ūdeni. Sugata, padzerties ūdeni.
Un Visgodājamākais padzēra ūdeni.

Pakkusa no Mallas dzimtas.

33. Tā sanāca, ka tajā pašā laikā kāds cilvēks no Mallas dzimtas, vārdā Pakkusa, Alara Kalamas (*sansk.* Ārāļa Kālāma, šravaks, pie viņa meditāciju apguva arī jaunais vientuļnieks Gautama, pirms sasniedza Apskaidrību) gāja garām, atgriezdamijs no Kusinaras (*sansk.* Kušinagara) uz Pavu.

34. Un pamanījis koka pakājē sēdošo Visgodājamāko, viņš pietuvojās viņam, godbijīgi paklanījās un apsēdās blakus. Un vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:

- Cik brīnišķīgi, Godājamais Skolotāj! Mani vienmēr sajūsmina, Godājamais Skolotāj, tas miera stāvoklis, klusums, kurā atrodas pasaulīgo dzīvi pametušie.

35. – Godājamais Skolotāj, reiz ceļojot, Alara Kalama nogriezās no sava ceļa, un apsēdās tā malā augoša koka pakājē, lai tā ēnā pārleistu karstās dienas svelmi. Un notika tā, Godājamais Skolotāj, ka daudz vezumu, piecsimt vezumu, brauca viņam garām, viens aiz otra. Pēc tam, Godājamais Skolotāj, kāds vīrs, kurš bija ratiem sekojis, pienāca pie viņa un vaicāja: “Kungs, jūs redzējāt daudz jums garām pabraukušos ratus?” Un Alara Kalama viņam atbildēja: “Nē, draugs, es tos neredzēju”. “Bet to izraisīto troksni taču visticamāk dzirdējāt, kungs?” “Nē draugs, es nedzirdēju”. Tad vīrs vaicāja “Iespējams, jūs gulējāt, kungs?” “Nē, draugs, es negulēju”. “Tātad, jūs bijāt pie pilnas apzināšanās, kungs?” “Jā, draugs, es biju pie pilnas apzināšanās”. Un ko vīrs atbildēja: “Tas ir, kungs, jūs apzinājāties un bijāt nomodā, bet neredzējāt kā daudz vezumu, piecsimt vezumu, pabrauca jums garām, viens aiz otra, un nedzirdējāt to izraisīto troksni. Bet kā tas tā, kungs? Skatieties, viss jūsu apģērbs no tiem noklāts putekļiem.” Un Alara Kalama atbildēja: “Jā, draugs, tieši tā”.

36. – Un tad, Godājamais Skolotāj, tas vīrs nodomāja: “Cik brīnišķīgi, patiesi, sajūsminošs tas miera stāvoklis, klusums, kurā atrodas pasaulīgo dzīvi pametušie!” Un tad viņā radās dižena ticība Alaram Kalamam, un viņš [godbijīgi paklanījies], aizgāja.
37. – Tagad kā tu domā, Pakkusa, kas ir brīnumaināks, kas ir retāk sastopams: gadījums kad cilvēks apzinās un ir nomodā, bet neredz vairāk kā piecsimt viņam garām pabraucošu ratu, sekojot viens otram, pie tam nedzirdot to izraisīto troksni: vai gadījums kad cilvēks apzinās un ir nomodā, tajā laikā kad gāžas lietavas, dārd pērkons, debesis ar troksni šķeļ zibeņi, bet viņš no tā neko nedzird?
38. – Godājamais Skolotāj, vai tad šeit ir ko salīdzināt? Ne piecsimt ratu, ne sešsimt, ne septiņsimt, ne astoņsimt, ne deviņsimt, ne tūkstoš ratu pat ne simt tūkstoš ratu nespēj līdzināties negaisa grāvieniem.
39. – Kādreiz, Pakkusa, es dzīvoju Atumā, kur biju apmeties klētī. Un tajā laikā uznāca vētra, gāzās lietavas, dārdēja pērkons, debesis ar troksni šķēla zibeņi. Un tad netālu no klēts zibens nosita divus brāļus zemniekus, kā arī četrus vēršus, un vietā, kur viņi visi bija nosisti, savācās liels pūlis Atumas ļaužu.
40. – Tajā pašā laikā, Pakkusa, klēti pametis, es staigāju uz priekšu un atpakaļ gar tās durvīm, koncentrējies pārdomās. Un lūk viens cilvēks no tā pūļa pienāca pie manis, godbijīgi mani sveicināja un nostājās blakus.
41. – Un es viņam vaicāju: “Draugs, kāpēc šeit savācies milzīgs pūlis?” Viņš man atbildēja: “Tik tikko, kungs, gāzās lietavas, dārdēja pērkons, debesis ar troksni šķēla zibeņi. Un lūk šeit zibens nosita divus brāļus zemniekus, kā arī četrus vēršus. Lūk tāpēc šeit savācās liels ļaužu pūlis. Bet kur bijāt Jūs, kungs?” “Es biju šeit, draugs.” “Kungs, vai tad Jūs pats to neredzējāt?” “Neredzēju, draugs” “Bet troksni, taču dzirdējāt, kungs?” “Nē draugs, es nedzirdēju”. Tad tas cilvēks man vaicāja: “Iespējams, jūs gulējāt, kungs?” “Nē, draugs, es negulēju”. “Tātad, jūs bijāt pie pilnas apzināšanās, kungs?” “Jā, draugs, es biju pie pilnas apzināšanās”. Un ko tas cilvēks teica: “Tas ir, kungs, jūs apzinājāties un bijāt nomodā, kad gāzās lietavas, dārdēja pērkons, debesis ar troksni šķēla zibeņi, bet neko no tā nedz dzirdējāt, nedz redzējāt?” “Nē, draugs, neredzēju un nedzirdēju”.
42. – Un tad tas cilvēks, Pakkusa, nodomāja: “Cik brīnišķīgi, patiesi, sajūsminošs tas miera stāvoklis, klusums, kurā atrodas pasaulīgo dzīvi pametušie!” Un tad viņā radās dižena ticība manī, un viņš man godbijīgi paklanījies, apgājis mani no labās puses, aizgāja.
43. Kad tas tika pateikts, Pakussa, vīrs no Mallas dzimtas, atbildēja Visgodājamākajam:
- Godājamais Skolotāj, es ticēju Alaram Kalamam, bet tagad tā ticība izplēnējusi, gluži kā spēcīga vēja aiznesta, gruži kā straumes aizskalota. Godājamais Skolotāj! Cik lieliski! Godājamais Skolotāj! Tas līdzīgi kā ja cilvēks atgrieztu pareizā stāvoklī to, kas līdz tam bijis apgriezts kājām gaisā,

vai atklājis to kas bijis apslēpts, vai parādījis ceļu noklīdušajam, vai tumsā ienesis gaismekli, lai redzīgie spētu redzēt formu. Tā arī Visgodājamākais ar daudziem analīzes ceļiem padarījis Dharmu skaidru saprašanai. Tāpēc, Godājamais Skolotāj, es pieņemu patvērumu Visgodājamākā, Dharmā un Mūku kopienā (Budā, Dharmā un Sanghā). Lai Visgodājamākais mani pieņem kā savu skolnieku. Es pieņemu patvērumu viņā no šodienas uz visu mūžu.

44. Tad Pakkusa no Mallas dzimtas sacīja savam padotajam:

- Aizej un atnes man divus zelta krāsas diegiem cauraustus apmetņus, mirdzošus, valkāšanai gatavus.

Un tas vīrs atbildēja:

- Labi, kungs.

45. Un kad apģērbu atnesa, Pakkusa no Mallas dzimtas tos piedāvāja Vissagodājamākajam ar vārdiem:

- Godājamais Skolotāj, lai Visgodājamākais aiz līdzjūtības pieņem no manis šo balvu.

Un Visgodājamākais atbildēja:

- Vienu no tiem uzģērb man, Pakkusa, savukārt otru uzģērb Anandam.
- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj, - viņš atbildēja un vienu no apmetņiem uzģērba Visgodājamākajam, savukārt otru uzģērba godājamajam Anandam.

46. Un tad Visgodājamākais Pakkusam no Mallas dzimtas mācīja Dharmu, iedvesmoja, mācot un iepriecinot viņu. Un pēc tā Pakkusa no Mallas dzimtas piecēlās no savas vietas, godbijīgi viņam paklanījās un apgājusi viņu no labās puses, aizdevās.

47. Un drīz vien pēc tam, kad Pakkusa no Mallas dzimtas bija aizgājis, godājamais Ananda nolika zelta krāsas diegiem cauraustos apmetņus, mirdzošus, valkāšanai gatavus, blakus Visgodājamākā ķermenim. Bet kad apmetni uzģērba Visgodājamākā ķermenim, tas it kā izbalēja, mirdzums nobālēja.

48. Un tad godājamais Ananda sacīja Visgodājamākajam:

- Cik brīnišķīgi, Godājamais Skolotāj! Patiesi, lieliski kā mirgo un spulgo Visgodājamākā āda. Šie mirdzošie zelta krāsas diegiem cauraustie apmetņi, valkāšanai gatavi, tagad vienkārši it kā izbalēja, to mirdzums nobālēja kad tos uzvilka Visgodājamākā ķermenim.

49. – Jā, tas tā ir, Ananda. Tadthagatas āda neparasti mirgo un spulgo divos gadījumos. Kādi ir šie gadījumi? Tas notiek tajā naktī, Ananda, kad Tadthagata sasniedz nepārspējamo Augstāko Atmošanos, un tajā naktī, kad Tahagata galīgi aiziet Nirvānā, pilnīgi atbrīvojoties no pieķeršanās faktoriem. Tādi ir divi gadījumi, Ananda, kad Tadthagatas āda neparasti mirgo un spulgo.

50. Un tieši šodien, nakts beidzamajā sardzē, Ananda, Šāla Koku (*Shorea robusta*, arī kā šāl, sakhua) Birzī, kas pieder Mallām, Kusinaras tuvumā, starp dievism Šālas kokiem, Tadthagata ieies savā Galīgajā Nirvānā. Tāpēc, Ananda, ceļā, iesim pie Kakuthas upes.

51. Tērpti Pakkusas dāvanā, zelta krāsas apmetņos,
Godājamais Skolotājs mirdzēja, spožāk par apmetņa zeltu.

Pie Kakuthas upes.

52. Pēc tam Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu devās uz Kakuthas upi.

53. Un viņš iekāpa upē nomazgāties un padzerties. Izkāpis no ūdens, devās uz mango birzi, un tur vērsās pie godājamā Čundankas ar vārdiem:

- Lūdzu, Čudnaka, saliec manu apmetni četrās daļās un paklāj to priekš manis. Esmu noguris un vēlos nedaudz atpūsties.
- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj. – godājamais Čundanka atbildēja, un četrkārt pārlocījis apmetni, to izklāja.

54. Visgodājamākais apgūlās uz labajiem sāniem, lauvas pozā, novietojot vienu kāju virs otras, un tā atpūtās, saglabādams koncentrēto uzmanību un skaidro apzināšanos, ar nolūku vajadzīgajā brīdī uzcelties. Bet godājamais Čundaka apsēdās Visgodājamākajam pretī.

55. Pie Kakuthas upes Buda atnāca,
Kuras ūdeņi vēsi, tīri,
Nogurušo ķermeni tajā iemērca,
Nomazgāja sevi upes straumē.
Krustā, padzēries, atgriezās viņš –
Sugata, Skolotājs, Gudrais.
Šeit bhikšu viņu gaida pūlī.
Nirvāna – ciešanām beigas.
Par Patiesību vēl viņš māca
Un uz mango birzi iet.
Un lūk arī brasls, priekšā – pāreja.
Mūku Čundaku sauc:
“Čundaka, lūdzu mēтели manu noklāj,
To četrkārt salocījis” Un
Viņš ar prieku lūgumu izpildīt steidz, -
Budās mētelis noklāts, guļ.
Nogurušais Skolotājs liekas uz sāna,
Čundaka sēžas pretī viņam.

Noraida pārmetumus Čundam.

56. Pēc tam Visgodājamākais vērsās pie cienījamā Anandas sacīdams:

- Var gadīties, Ananda, ka kāds nebūt sadomās pārmest kalējam Čundam, sakot: “Tas nu gan tev nav nekāds labais nopelns, draugs Čunda, bet gan slikta karma, jo pateicoties tev, Taghagata pieņēma savu pēdējo maltītes ziedojumu un pēc tam nomira.” Annada, tad nepieciešams gaisināt kalēja Čundas nožēlu, paskaidrojot viņam: “Tas ir labs nopelns tev, draugs Čunda, tā ir laba karma, jo pateicoties tev, Taghagata pieņēma savu pēdējo maltītes ziedojumu un pēc tam nomira. Tāpēc ka, draugs, tieši no paša Tadhagatas es dzirdēju un uzzināju sekojošo: “Ir divi ēdiena ziedojuma veidi, no kuriem iegūstam

vienlīdzīgus nopelnus, vienlīdzīgu rezultātu, un šis nopelns pārspēj visus citus nopelnus no ēdiena ziedošanas. Kādi ir tie divi ziedojumi? Tā ir ēdiena ziedošana Tadhagatam īsi pirms viņš sasniedz nepārspējamo Augstāko Atmošanos; un tā ir ēdiena ziedošana Tadhagatam īsi pirms tam, kad viņš ieiet Galīgajā Nirvānā, atbrīvodamies no visiem pieķeršanās faktoriem. Pateicoties savai rīcībai, cienījamais Čunda uzkrājis nopelnus, kuri viņam atnesīs ilgu mūžu, skaistumu, labklājību, slavu, pārdzimšanu Debesīs un neatkarību”. Lūk, tā Ananda, vajag gaisināt Čundas nožēlu.

57. Un tad Visgodājamākais, apzinādamies šo nozīmi, noskaitīja sekojošās iedvesmas vārsmas:

Ziedojuma veicējs papildina ar to savus nopelnus.

Savu prātu pakļāvušais brīvs no naida.

Labdaris nedara ļaunus darbus.

Ar iekāru un naida izskaušanu,

Ar visu maldu izskaušanu atnāk Miers.

Piektā daļa.

Atteikšanās no Noformētās Dzīves Pieredzes.

Pēdējā atpūta.

1. Pēc tam Visgodājamākais vērsās pie godājamā Anandas teikdams:

- Ceļā, Ananda, pārcelsimies uz Hiranņjavatas (Hirañnavati) upes otru kastu, un dosimies uz Šāla Koku Birzi, Kusinaras apkaimē.
- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj.

2. Un lūk Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu pārcēlās uz Hiranņjavatas upes otru kastu, un devās uz Šāla Koku Birzi, Kusinaras apkaimē. Tur viņš vērsās pie godājamā Anadas, sacīdams:

3. Lūdzu tevi, Ananda, sagatavo priekš manis guļvietu, ar galvu uz ziemeļiem, starp diviem šāla kokiem, līdzīgiem kā dvīņi. Esmu noguris, Ananda, un vēlos atgulties (9).

- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj, - atbildēja godājamais Ananda, un paveica visu tā, kā lūdza Visgodājamākais.

Tad Visgodājamākais apgūlās uz labajiem sāniem, lauvas pozā, novietojot vienu kāju virs otras, un tā atpūtās, saglabādams koncentrēto uzmanību un skaidro apzināšanos.

4. Tajā laikā tie divi šāla koki, līdzīgi kā dvīņi, plauka pilnos ziedos, lai arī ziedēšanas laiks vēl nebija sācijas. Un lūk ziedi no tiem nolija uz Tadhagatas ķermeni, tie krita kā lietus lāses, noklādami viņa augumu, izrādīdami godu Tadhagatam. Un debesu ziedi mandarava, un debesu sandalkoka pulveris kā lietus lāses nolija pār Tadhagatas augumu,

izrādīdami godu Tadhagatam. Tapa dzirdamas debesu skaņas, debešķīga mūzika, instrumentu skaņas, izrādīdami godu Tadhagatam.

5. Un tad Visgodājamākais vērsās pie godājamā Anandas teikdams:

- Ananda, tie divi šāla koki, līdzīgi kā dvīņi, plauka pilnos ziedos, lai arī ziedēšanas laiks vēl nebija sācies. Un lūk ziedi no tiem nolija uz Tadhagatas ķermeni, tie krita kā lietus lāses, noklādami viņa augumu, izrādīdami godu Tadhagatam. Un debesu ziedi mandarava, un debesu sandalkoka pulveris kā lietus lāses nolija pār Tadhagatas augumu, izrādīdami godu Tadhagatam. Tapa dzirdamas debesu skaņas, debešķīga mūzika, instrumentu skaņas, izrādīdami godu Tadhagatam.
- 6. Taču Tadhagatam, Ananda, ne šajā augstākākajā godā, cieņā, atzīšanā, pagodināšanā, ne tajā visaugstākais gods. Ananda, ja mūks, vai mūķene, vai ticīgais, vai ticīgā, dzīvo atbilstoši Dharmai, piekopj tikumīgu dzīvi atbilstoši Dharmai, iet Dharmas ceļu, tad ar to pašu šis cilvēks izrādīs Tadhagatam visaugstāko godu, cieņu, atzīšanu, pagodināšanu, tajā visaugstākais gods. Tāpēc, Ananda, jums sevi jānoskaņo tā: “Mēs dzīvosim atbilstoši Dharmai, mēs piekopsim tikumīgu dzīvi atbilstoši Dharmai, mēs iesim Dharmas ceļu”.

Dievu skumjas.

7. Tajā laikā godājamais Upavana stāvēja Visgodājamākā priekšā un vēdināja viņu ar vēdekli. Un Visgodājamākais nosodoši viņam teica:

- Paej malā, bhikšu, nestāvi manā priekšā.
- 8. Tad godājamais Ananda nodomāja: “Jau izsenis godājamajam Upavanam piešķirts pienākums kalpot Visgodājamākajam, būt viņam blakus, palīdzēt viņam. Tad kāds iemesls, kāpēc tagad Visgodājamākais nosodoši teica godājamajam Upavanam:” Paej malā, bhikšu, nestāvi manā priekšā.”

9. Un tad godājamais Ananda izteica savas pārdomas Visgodājamākajam:

- Jau izsenis godājamajam Upavanam piešķirts pienākums kalpot Visgodājamākajam, būt viņam blakus, palīdzēt viņam. Tad kāds iemesls, kāpēc tagad Visgodājamākais nosodoši teica godājamajam Upavanam:” Paej malā, bhikšu, nestāvi manā priekšā.”?

Visgodājamākais atbildēja:

10. -Visā desmitkārtīgajā pasaules sistēmā, Ananda, šobrīd grūti atrast dievus, kuri nebūtu šeit savākušies paskatīties uz Tadhagatu. Divpadsmit jodžinu (viena jodžina apmēram septiņpadsmit kilometri) distancē visapkārt Mallām piederošajā Šāla Koku Birzij, kas atrodas Kusinaras apkaimē, nav palikusi ne mata tiesa brīvas vietas, kuru šobrīd nebūtu aizņēmušas varenas dievības. Un šīs dievības, Ananda, šobrīd žēlojas: “No tālienes esam ieradušies šeit, lai redzētu Tadhagatu. Pasaulē reti parādās

Tadhagatas, Arhati, Pilnīgo Atmošanos Sasniegušie. Un lūk šodien, pēdējā nakts sardzes stundā, Tadhagata aiziet Paranirvānā. Taču šis dižena spēka pārvaldošais bhikšu, tagad nostājies Visgodājamākā priekšā, un aizsedzis viņu tā, ka mums nav iespējams redzēt Visgodājamāko viņa dzīves pēdējās stundās”. Tā, Ananda, žēlojas dievi.

11. Godājamais Skolotāj, par kādiem dieviem Visgodājamākais runā?
12. Ananda, ir Kaislību Pasaules Debesu dievi, neatbrīvojušies no pasaulīgajām vēlmēm. Raujot sevi aiz matiem, viņi raud; lauždami rokas, viņi raud; mezdamiem zemē, mētājoties no vienas puses uz otru, saukdami: “Drīz, drīz Visgodājamākais aizies Paranirvānā! Drīz, drīz Sugata aizies Paranirvānā! Drīz, drīz pavisam izgaisīs Pasaules Acs!”
13. Ananda, ir zemes dievi. Neatbrīvojušies no pasaulīgajām vēlmēm. Raujot sevi aiz matiem, viņi raud; lauždami rokas, viņi raud; mezdamiem zemē, mētājoties no vienas puses uz otru, saukdami: “Drīz, drīz Visgodājamākais aizies Paranirvānā! Drīz, drīz Sugata aizies Paranirvānā! Drīz, drīz pavisam izgaisīs Pasaules Acs!”
14. – Bet dievi, kuri ir brīvi no pasaulīgajām vēlmēm, saglabā koncentrētu uzmanību un skaidro apzināšanos, un viņi domā tā: “Visi saliktie fenomeni ir nepastāvīgi. Kā gan varētu būt savādāk?”

Anandas bažas.

15. – Agrāk, Godājamais Skolotāj, pamezdami savas vientuļniecības vietas pēc lietus sezonas, mūki devās pie Tadhagatas, lai viņu redzētu; un arī mums tāpat bija labums un priekšrocība tikties ar godājamajiem mūkiem, kuri ieradās, lai uzklausītu Visgodājamāko, atnākuši tikties ar viņu. Godājamais Skolotāj, pēc tam kad Visgodājamākais mūs pametīs, mēs vairs nevarēsim baudīt tādu labumu un priekšrocību.

Četras vietas svētceļojumiem.

16. – Četras vietas, Ananda, ticīgajiem pienāktos apmeklēt ar godbijības un cieņas jūtām. Kādas ir šīs četras vietas?
17. – Vieta, Ananda, kur ticīgais teiktu: “Šeit piedzimis Tadhagata”, - pienāktos apmeklēt ar godbijības un cieņas jūtām.
18. – Vieta, Ananda, kur ticīgais teiktu: “Šeit Tadhagata sasniedza Pilnīgo Augstāko Atmošanos”, - pienāktos apmeklēt ar godbijības un cieņas jūtām.
19. – Vieta, Ananda, kur ticīgais teiktu: “Šeit Tadhagata iegrieza Dharmas Ratu”, - pienāktos apmeklēt ar godbijības un cieņas jūtām.
20. – Vieta, Ananda, kur ticīgais teiktu: “Šeit Tadhagata aizgāja savā Galīgajā Nirvānā”, - pienāktos apmeklēt ar godbijības un cieņas jūtām (10).

21. - Lūk, četras vietas, Ananda, kuras ticīgajiem pienāktos apmeklēt vienmēr ar godbijības un cieņas jūtām. Un patiesi, Ananda, ieradīsies tajās vietās ticīgie – mūki un mūķenes, laicīgie sekotāji un sekotājas – un teiks: “Šeit piedzima Tadhagata”, “Šeit Taghagata sasniedza Pilnīgo Augstāko Atmošanos”, “Šeit Tadhagata iegrieza Dharmas ratu”, Šeit Tadhagata iegāja savā Galīgajā Nirvānā, pilnīgi atbrīvojies no visiem pieķeršanās faktoriem”.

22. – Un ikviens, Ananda, kurš veicot svētceļojumu kādā no šīm vietām nomirtu ar ticību sirdī, pēc nāves, pēc ķermeņa sabrukšanas, atdzims laimīgajā debesu pasaulē.

23. Tad godājamais Ananda vērsās pie Visgodājamākā:

- Godājamais Skolotāj, kā mums jāizturas attiecībā pret sievietēm?
- Neskaties uz viņām, Ananda.
- Godājamais Skolotāj, bet ja mēs viņas redzam.
- Nesarunājaties, Ananda.
- Godājamais Skolotāj, bet ja viņas runās ar mums?
- Tad Ananda, jums jāsauglabā koncentrētā uzmanība.

24. Tad godājamais Ananda vērsās pie Visgodājamākā:

- Godājamais skolotāj, kā mums atbilstoši rīkoties ar Tadhagatas ķermeni?
- Neapgrūtiniet paši sevi, Ananda, ar Tadhagatas atlieku godināšanu. Būs daudz labāk, ja jūs tieksieties, Ananda, un centīsieties uz augstāko mērķi (*pali sadatthe*, t.i. uz Atbrīvošanās sasniegšanu) jūsu pašu labad. Izlēmīgi, centīgi un neatlaidīgi pielieciet visus spēkus jūsu cildenā mērķa sasniegšanai. Ananda, starp kšatrijiem (kareivjiem), brahmaņiem un namsaimniekiem ir gudri cilvēki, kuri godā Tadhagatu, lai šie cilvēki velta godbijību Tadhagatas ķermenim.

25. Tad godājamais Ananda vērsās pie Visgodājamākā:

- Godājamais skolotāj, kā viņiem atbilstoši rīkoties ar Tadhagatas ķermeni?
- Tāpat, Ananda, kā rīkojas ar valdnieka – čakravartina ķermeni (*sanskr. cakravartin pali cakkavattin* – ideāla taisnīguma valdnieks Indijas tradīcijā).
- Bet Godājamais skolotāj, kā nepieciešams atbilstoši rīkoties ar ‘valdnieka - čakravartina ķermeni?

26. Valdnieka - čakravartina ķermeni, Ananda, vispirms ietin jaunā linu palagā, pēc tam – kokvilnas auduma pārklājā. Un tā, pārmaiņus atkārtotot,

viņu ietin piecsimt linu audumos un piecsimt kokvilnas audumos. Pēc tam, valdnieka - čakravartina ķermeni ievieto ar eļļu pildītā dzelzs traukā, kuru pārklāj ar citu dzelzs trauku. Bēru sārta taisa no visiem koku veidiem, kuriem piemīt patīkama smarža, un pēc tam Valdnieka - čakravartina ķermeni sededzina. Un pēc tam krustcelēs uzceļ valdnieka – čakravartina stūpu. Tā, Ananda, rīkojās ar valdnieka – čakravartina ķermeni. Kā rīkojas ar valdnieka – čakravartina ķermeni, tā pienākas rīkoties arī ar Tadhagatas ķermeni. Un krustcelēs tāpat pienākas uzcelt stūpu Tadhagatam. Un lai kurš arī tajā vietā atnestu ziedu virteni, vīraku vai sandalkoka eļļu, un lai kurš arī godbijīgi klanītos tajā vietā, un lai kura prāts arī nomierināsies tajā vietā – par to visu viņš iegūs laimi un labklājību ilgam laikam.

27. – Četri personību veidi, Ananda, kuri ir tā cienīgi, lai viņiem veltītu stūpu. Kādi ir tie personību veidi? Tdhagata, Arhats, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušais ir tā cienīgs, lai viņam veltītu stūpu. Pratjebuda (kurš sasniedzis Atmošanos tikai sevis paša labad, bez līdzjūtības pret visām dzīvajām būtnēm) ir tā cienīgs, ka viņam veltītu stūpu. Tadhagatas skolnieks ir tā cienīgs, ka viņam veltītu stūpu. Valdnieks – čakravartins ir tā cienīgs, ka viņam veltītu stūpu.
28. – Kāpēc gan, Ananda, Tdhagata, Arhats, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušais ir tā cienīgs, lai viņam veltītu stūpu? Tāpēc, Ananda, ka domājot: “Lūk, Tdhagata, Arhata, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušā stūpa”, daudzu cilvēku sirdis nomierinās un piepildās ar laimi. Un kad atnāk miers, un viņu prāti nostiprinās ticībā, pēc nāves, pēc ķermeņa sabrukšanas, atdzims laimīgajā debesu pasaulē.
29. – Un kāpēc, Ananda, Pratjebuda ir tā cienīgs, lai viņam veltītu stūpu? Tāpēc, Ananda, ka domājot: “Lūk, Pratjebudas stūpa”, daudzu cilvēku sirdis nomierinās un piepildās ar laimi. Un kad atnāk miers, un viņu prāti nostiprinās ticībā, pēc nāves, pēc ķermeņa sabrukšanas, atdzims laimīgajā debesu pasaulē.
30. – Un kāpēc, Ananda, Tadhagatas skolnieks ir tā cienīgs, lai viņam veltītu stūpu? Tāpēc, Ananda, ka domājot: “Lūk, Tadhagatas, Arhata, Pilnīgo Apgaismību Sasniegušā skolnieka stūpa”, daudzu cilvēku sirdis nomierinās un piepildās ar laimi. Un kad atnāk miers, un viņu prāti nostiprinās ticībā, pēc nāves, pēc ķermeņa sabrukšanas, atdzims laimīgajā debesu pasaulē.
31. – Un kāpēc, Ananda, valdnieks – čakravartins ir tā cienīgs, lai viņam veltītu stūpu? Tāpēc, Ananda, ka domājot: “Lūk, valdnieka – čakravartina, svētā valdnieka, kurš valdījis Dharmai atbilstoši, stūpa”, daudzu cilvēku sirdis nomierinās un piepildās ar laimi. Un kad atnāk miers, un viņu prāti nostiprinās ticībā, pēc nāves, pēc ķermeņa sabrukšanas, atdzims laimīgajā debesu pasaulē. Lūk, tāpēc, Ananda, šie četri personību veidi, ir tā cienīgi, lai viņiem veltītu stūpu.

Anandas skumjas.

32. Tad godājamais Ananda devās uz viharu (garīgās prakses māja/templis), un piespiedies durvju aplodai, ieraudājās: “Es vēl joprojām esmu māceklis, un man vēl joprojām jāpieliek pūles Atmošanās sasniegšanā. Bet mans Skolotājs, kurš man izrādījis tik milzīgu līdzjūtību, ak vai, jau drīz mani pametīs uz visiem laikiem!” (11).

33. Un Visgodājamākais tad vērsās pie mūkiem ar vārdiem:

- Mūki, kur šobrīd Ananda?
- Godājamais Skolotāj, godājamais Ananda devies uz viharu, kur stāv piespiedies durvju aplodai, un raud: “Es vēl joprojām esmu māceklis, un man vēl joprojām jāpieliek pūles Atmošanās sasniegšanā. Bet mans Skolotājs, kurš man izrādījis tik milzīgu līdzjūtību, ak vai, jau drīz mani pametīs uz visiem laikiem!”

34. Un tad Visgodājamākais palūdza vienu no mūkiem atvest pie viņa godājamo Anandu, teikdams:

- Aizej, bhikšu, un saki Anandam: “Draugs Ananda, Skolotājs tevi sauc”.
- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj, - atbildēja bhikšu, un tad aizgāja un pasauca godājamo Anandu, pateikdams kā vēlēja Visgodājamākais:
- Draugs Ananda, Skolotājs tevi sauc.

Un tad godājamais Ananda atnāca pie Visgodājamākā, paklanījās viņam un apsēdās blakus.

35. Tad Visgodājamākais vērsās pie godājamā Anandas ar vārdiem:

- Pietiek, Ananda! Nebēdājies, beidz sērot! Ananda, vai tad es neesmu jūs mācījis jau no paša sākuma, ka viss, kas mums dārgs un mīļš, pakļauts pārmaiņām, ka no visa tā nāksies šķirties, pazaudēt? Kā gan var teikt: “Lai nesabrūk!” – tam, kas dzimis, eksistē, pēc savas dabas salikts un pakļauts sabrukumam? Tas ir pretrunā ar lietu dabu. Ilga laika periodā, Ananda, tu kalpoji Tadhagatam ar mīlošu laipnību darbos, ar mīlošu laipnību domās, ar rūpēm, ar prieku, no visas sirds, ar neizmērojamu [apziņas stāvokli]. Tu esi uzkrājis milzīgus nopelnus, Ananda. Turpmāk tev būs nepieciešams pielikt visus savus spēkus, Ananda, un tad drīz tu tāpat atbrīvosies no sūcēm (t.i., sasniegsi Atbrīvošanos).

Anandas slavēšana.

36. Tad Visgodājamākais vērsās pie mūkiem, teikdams:

- Mūki! Visiem pagātnes Visgodājamākajiem, Arhātiem, Pilnīgo Atmošanos Sasniegušajiem, tāpat bija lieliski pašai dziedīgi mūki – pavadoņi, tādi, kāds man bija Ananda. Mūki! Un tāpat visiem nākotnes Visgodājamākajiem,

Arhātiem, Pilnīgo Atmošanos Sasniegušajiem, tāpat būs lieliski pašreizējā mūki – pavadoņi, tādi, kāds man bija Ananda.

37. – Mūki! Spējīgs un saprātīgs cilvēks ir Ananda. Viņš zina atbilstošu laiku mūkiem, kad tie var tikties ar Tadhagatu, viņš zina atbilstošu laiku mūķenēm, atbilstošu laiku ticīgajiem vīriešiem un ticīgajām sievietēm, laiku karaļiem un valsts ministriem, laiku citu ticības skolotājiem un viņu mācekļiem.

38. – Mūki! Anandam ir četras retas lieliskās īpašības. Kādas ir tās īpašības? Mūki, kad bhikšu ierodas pie Anandas, viņi priecājas viņu redzot. Un ja viņš pēc tam viņiem stāsta par Dharmu, tad viņi gūst prieku no viņa mācīšanas. Un kad viņš apklust, tas viņus sarūgtina. Un tas pats notiek kad mūķenes, ticīgi vīrieši vai sievietes ierodas pie Anandas: viņi priecājas viņu redzot. Un ja viņš pēc tam viņiem stāsta par Dharmu, tad viņi gūst prieku no viņa mācīšanas. Un kad viņš apklust, tas viņus sarūgtina

39. – Mūki! Valdniekam - čakravartinam ir četras retas lieliskās īpašības. Kādas ir tās īpašības? Mūki, kad kšatriji ierodas pie valdnieka - čakravarinu, viņi priecājas viņu redzot. Un ja viņš pēc tam viņiem stāsta par Dharmu, tad viņi gūst prieku no viņa mācīšanas. Un kad viņš apklust, tas viņus sarūgtina. Un tas pats notiek kad brahmaņi, namsaimnieki vai askēti ierodas pie valdnieka - čakravatrina: viņi priecājas viņu redzot. Un ja viņš pēc tam viņiem stāsta par Dharmu, tad viņi gūst prieku no viņa mācīšanas. Un kad viņš apklust, tas viņus sarūgtina

40. Mūki! Tieši tādas četras retās lieliskās īpašības ir Anandam.

Kusinaras pagātnes slava.

41. Kad tas tika pateikts, godājamais Ananda vērsās pie Visgodājamākā, teikdams:

- Godājamais Skolotāj, kāpēc Jūs izvēlējāties savai aiziešanai no pasaules šo necilo vietu, tālu no civilizācijas, džungļu vidū, provinciālā nostūrī? Godājamais Skolotāj, ir taču tādas lielas pilsētas kā Čampa, Rdžagaha, Savatthi, Saketa, Kosamba, Benaresa. Lai Visgodājamākais dodas Paranirvanā kādā no tām pilsētām. Tajās pilsētās taču dzīvo neskaitāmi turīgi kšatriji, brahmaņi, namsaimnieki, kuri godā Tadhagatu, un viņi sniegs pienācīgo pagodinājumu Tadhagatas atliekām.

42. – Nerunā, tā Ananda! Tev nevajag sacīt: “Šī necilā vieta, tālu no civilizācijas, džungļu vidū, provinciālā nostūrī”. Sirmā senatnē, Ananda, šeit dzīvoja valdnieks vārdā Dižais Sudassana, un viņš bija valdnieks – čakravartins, svēts valdītājs, uzvarējis četras pasaules puses, droši valdīdams. Un viņam piederēja septiņi dārgumi. Ananda, un šeit, Kusinarā, bija Dižā Sudassana galvaspilsēta, viņa valdnieka rezidence, kas vēlāk tika saukta par Kusavati, un tā pletās deviņpadsmit jodžinas no austrumiem uz rietumiem, un septiņas jodžinas – no ziemeļiem uz dienvidiem.

43. – Un bija galvaspilsēta Kusavati varena, bagāta un ar daudziem iedzīvotājiem, Ananda, daudz cilvēku apmeklēja to, un pārtika tur bija vienmēr un pārpilnībā. Līdzīgi kā dievu valdnieku rezidence, Alakamanda, varena, bagāta un ar daudziem iedzīvotājiem, daudz dievu apmeklēja to, un pārtika tur vienmēr un pārpilnībā, tāda bija arī valdnieku galvaspilsēta Kusavati.

44. – Kusavati, Ananda, dienu un nakti nepārtraukti skanēja desmit trokšņu veidi – ziloņu brēcieni, zirgu zviedzieni, ratu rīboņa, bungu un šķīvju dārdi, mūzika un dziesmas, sveicinājuma saucieniem, aplausiem un izsaucieniem: “Ed, dzer, preicājies!”

Mallu žēlabas.

45. – Dodies tagad uz Kusinaru, Ananda, un paziņo Mallām: “Šodien, Vasethi, nakts sardzes pēdējā stundā, Tadhagata aizies Paranirvānā. Atnāciet, o Vasethas, atnāciet! Nenožēlojiet pēc tam, domājot: “Pie mūsu ciemata Tadhagata aizgāja Galīgajā Nirvānā, bet mums neizdevās redzēt viņu viņa pēdējās dzīves stundās!”

- Lai būtu tā, Godājamais Skolotāj, - atbildēja godājamais Ananda un sagatavojies, paņēmis bļodiņu un aplicis mūka apmetni, devās kopā ar citiem mūkiem uz Kusinaru.

46. Bet tajā laikā Mallas bija sapulcējušies sapulču zālē apsprieddami savas lietas. Un lūk, godājamais Ananda atnāca un paziņoja viņiem: “Šodien, Vasethi, nakts sardzes pēdējā stundā, Tadhagata aizies Paranirvānā. Atnāciet, o Vasethas, atnāciet! Nenožēlojiet pēc tam, domājot: “Pie mūsu ciemata Tadhagata aizgāja Galīgajā Nirvānā, bet mums neizdevās redzēt viņu viņa pēdējās dzīves stundās!”

47. Izdzirdējuši godājamā Anandas vārdus, Mallas ar saviem dēliem, ar savām sievām un savu dēlu sievām, ļoti noskuma, sirdī sajuta bēdas, un izmisumu. Un daži no viņiem plēsa sev matus, izmisumā laužīja rokas, krita zemē, metoties no vienas puses uz otru, vaimanādami: “Drīz, pavisam drīz Visgodājamākais ieies Paranirvānā! Drīz, drīz Sugata ieies Galīgajā Nirvānā! Drīz, drīz uz visiem laikiem apdzisis Pasauls Acs!”

48. Un tā skumdami, izjuzdami bēdas un izmisumu, Mallas ar saviem dēliem, ar savām sievām un savu dēlu sievām devās uz Šāla Koku Birzi, uz Mallu atpūtas parku, vietu no kuras ieradās godājamais Ananda.

49. Un tad godājamais Ananda nodomāja: “Ja es ļaušu Kusinaras Mallām izrādīt Visgodājamākajam godbijību vienam pēc otra, tad rītausma uzausīs ātrāk, kā viņi visi paspēs stāties viņa priekšā. Tāpēc man nāksies viņus sadalīt grupās atbilstoši viņu dzimtām, tā lai katra dzimta nostājas Visgodājamākā priekšā savā grupā, un tā tiktu viņam stādītas priekšā: “Godājamais Skolotāj! Malla, tāds un tādā vārdā, ar savām sievām un bērniem, saviem kalpotājiem un ar saviem draugiem, godbijīgi paklanās pie Visgodājamākā pēdām!”.

50. Un tad godājamais Ananda sadalīja Mallas grupās atbilstoši viņu dzimtām, tā ka katra dzimta nostājas Visgodājamākā priekšā savā grupā, un tā tika viņam stādīta priekšā: “Godājamais Skolotāj! Malla, tāds un tādā vārdā, ar savām sievām un bērniem, saviem kalpotājiem un ar saviem draugiem, godbijīgi paklanās pie Visgodājamākā pēdām!”. Tādējādi godājamais Ananda Kusinaras Mallas stādīja Visgodājamākā priekšā ģimenes grupās, līdz pirmās nakts sardzes stundas beigām.

Askēta Subhadanas iesvētīšana par mūku.

51. Tajā laikā Kusinarā mājoja klejojošs askēts, vārdā Subhadana (*sansk.* Subhadara). Un klejojošais askēts Subhadana izdzirdēja ka runā: “Šodien trešajā nakts sardzes stundā vientuļnieks Gautama aizies Galīgajā Nirvānā”.

52. Un tad viņš nodomāja: “Es dzirdēju kā vecie un godājamie klejojošie askēti, skolotāju skolotāji, runāja ka Tadhagatas, Arhati, Pilnīgo Atmošanos Sasniegušie ļoti reti parādās šajā pasaulē. Bet šodien trešajā nakts sardzes stundā vientuļnieks Gautama aizies Galīgajā Nirvānā. Mani māc šaubas, taču šobrīd šķiet ka vientuļnieks Gautama – tas, kurš spējīgs sniegt man Mācību, kura novāks šīs manas šaubas”.

53. Tad klejojošais askēts Subhadana devās uz Šāla Koku Birzi, uz Mallu atpūtas parku, un piegājis pie godājamā Anandas, dalījās ar viņu šajās savās domās. Un viņš vērsās piegodājamā Anandas ar vārdiem:

- Draugs Ananda, ļauj man tikties ar vientuļnieku Gautamu!

54. Uz ko godājamais Ananda atbildēja:

- Diezgan tev, draugs Subhadana! Netraucē Tadhagatu. Visgodājamākais noguris.

55. Un otro, un trešo reizi klejojošais askēts Subhadana atkārtoja savu lūgumu:

- Draugs Ananda, ļauj man tikties ar vientuļnieku Gautamu!

56. Uz ko godājamais Ananda atbildēja otro, un trešo reizi:

- Diezgan tev, draugs Subhadana! Netraucē Tadhagatu. Visgodājamākais noguris.

57. Visgodājamākais dzirdējis šo sarunu, pasauca godājamo Anandu un teica viņam:

- Pietiek, Ananda! Neatsaki Subhadanam. Subhadana, Ananda, var tikt pielaists pie Tadhagatas. Tāpēc ka viņš ieradies man jautāt par Mācību, nevis mākties virsū. Un ko viņam teikšu, viņš spēs viegli saprast.

58. Tad godājamais Ananda teica klejojošajam askētam Subhadanam:

- Ej, draugs Subhadana! Visgodājamākais atļāva tev tikties ar sevi.

59. Tad klejojošais askēts Subhadana piegāja pie Visgodājamākā, godbijīgi viņam paklanoties. Un apmainījies ar viņu laipniem sveicieniem un laba vēlējumiem, klejojošais askēts Subhadana apsēdās blakus un vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:

- Godājamais Gautama, ir vientuļnieki un brahmaņi, kuri vada lielas mācekļu kopienas, kurus pavada daudzi sekotāji, savu skolu vadītāji, pazīstami un slaveni, daudzu cieņu ieguvuši. Tie ir tādi skolotāji, kā Purana Kassapa, Makkhali Gosala, Adžita Kesakambali, Pakudha Kaččajana, Sandžaja Belatthiputta, Niganatha Nataputta. Vai viņi visi ir Atbrīvošanos sasniegušie, kā katrs no viņiem tic, ka ir sasniedzis? Vai arī neviens no viņiem nav sasniedzis? Vai arī, varbūt, kāds no viņiem sasniedzis Atbrīvošanos, bet kāds atkal nav

60. - Pietiek, Subhadana! Nav svarīgi, vai viņi visi ir sasnieguši Atbrīvošanos, kā katrs no viņiem tic, ka ir sasnieguši, vai neviens nav sasniedzis. Var būt, kāds no viņiem ir sasniedzis Atbrīvošanos, kāds nav sasniedzis, tas nav galvenais. Es gatavojos tev atklāt Likumu, Subhadana. Klausies uzmanīgi manus paskaidrojumus.

- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj.

Mācība, kā Lauvas Rēciens.

61. Tad Visgodājamākais sacīja:

- Lai kāda arī būtu Mācība un Disciplīna, Subhadana, ja tās savā pamatā nebalstās Cēlajā Astoņposmu Ceļā, tad tās neaizvedīs askētus pie pirmās, otrās, trešās un ceturtais svētuma pakāpes (12). Savukārt, lai kāda arī būtu Mācība un Disciplīna, ja tās savā pamatā balstītas Cēlajā Astoņposmu Ceļā, tad tās aizvedīs askētus pie pirmās, otrās, trešās un ceturtais svētuma pakāpes. Un lūk, Subhadana, šeit ir Mācība un Disciplīna, kuras savā pamatā balstītas Cēlajā Astoņposmu Ceļā, un tikai šeit starp askētiem parādās patiesi pirmo, otro, trešo un ceturto svētuma pakāpi sasniegušie. Bet citiem skolotājiem nav mācības, kuras askētus vientuļniekus aizvestu uz patiesiem sasniegumiem. Subhadana, ja mūki piekops Tikumīgo Dzīvi, šajā pasaulē neizzudīs arhati.

62. Man bija divdesmit deviņi gadi, Subhadana,

Kad novērsos no pasaules, patieso labumu meklējot.

Un no tā laika pagājuši piecdesmit viens gads, Subhadana,

Un visu šo laiku biju tas, kurš ceļo

Pa patiesības un tikumības zemi.

Un nav cita uz svētumu vedoša ceļa.

Un nav cita ceļa, vedošu uz svētuma [pirmās], otrās, trešās u ceturtās pakāpes. Citiem skolotājiem nav mācības, kuras askētus vientuļņiekus aizvestu uz patiesiem sasniegumiem. Subhadana, ja mūki piekops Tikumīgo Dzīvi, šajā pasaulē neizzudīs arhati.

63. Kad tas tika pateikts, klejojošais askēts Subhadana vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:

- Cik lieliski! Godājamais Skolotāj! Tas līdzīgi kā ja cilvēks atgrieztu pareizā stāvoklī to, kas līdz tam bijis apgriezts kājām gaisā, vai atklājis to kas bijis apslēpts, vai parādījis ceļu noklīdušajam, vai tumsā ienesis gaismekli, lai redzīgie spētu redzēt formu. Tā arī Visgodājamākais ar daudziem analīzes ceļiem padarījis Dharmu skaidru saprašanai. Tāpēc, Godājamais Skolotāj, es pieņemu patvērumu Visgodājamākā, Dharmā un Mūku kopienā. Lai Visgodājamākais mani pieņem Sanghā, lai ievēta mani mūka kārtā.

64. – Subhadana, kurš iepriekš bijis citas reliģijas sekotājs, bet tad vēlas kļūt par mūku un praktizēt Dharmu un Vinaju, tam atvēlēts četru mēnešu ilgs pārbaudes laiks. Pēc četriem mēnešiem, ja bhikšu būs apmierināti ar pārbaudes rezultātiem, tad viņi pieņems Sanghā un iesvētīs mūka kārtā. Tā es veicu pārbaudāmo atlasī.

65. – Godājamais Skolotāj, lai ir noteikums: kurš iepriekš bijis citas reliģijas sekotājs, bet tad vēlas kļūt par mūku un praktizēt Dharmu un Vinaju, tam atvēlēts četru mēnešu ilgs pārbaudes laiks. Pēc četriem mēnešiem, ja bhikšu būs apmierināti ar pārbaudes rezultātiem, tad viņi iesvētīs mūka kārtā. Ja tā, lai man nozīmē četrus gadus ilgu pārbaudes laiku. Pēc četriem mēnešiem, ja bhikšu būs apmierināti ar mani, tad viņi mani iesvēta mūka kārtā.

66. – Taču Visgodājamākais pasauca godājamo Anandu un teica viņam:

- Ananda, pieņem Subhadanu Sanghā.

Un godājamais Ananda atbildēja:

- Lai notiek tā, Godājamais Skolotāj.

67. Tad klejojošais askēts Subhadana teica Anandam:

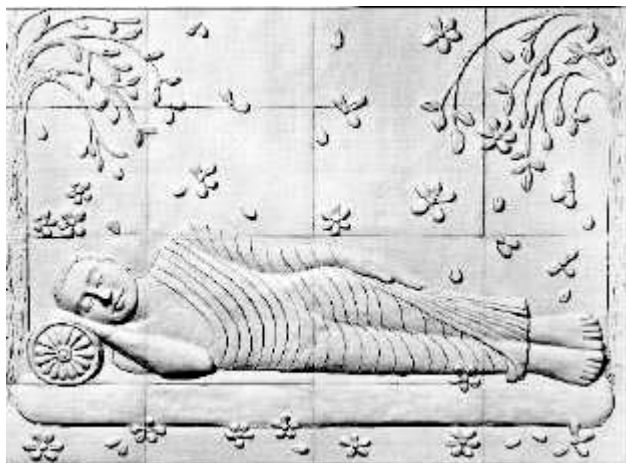
- Kādi dižens ir tavs nopelns, draugs Ananda! Kāda laime, ka Godājamā Skolotāja klātbūtnē tu saņēmi svētību mani pieņemt par viņa mācekli!

68. Lūka kā klejojošais askēts Subhadana Visgodājamākā klātbūtnē saņēma svētību un tika iesvētīts mūks kārtā. Un pēc savas iesvētības godājamais Subhadana devās vientuļniecībā, vienatnē, uzturēja koncentrēto uzmanību, izrādīdams izlēmību un nelokāmību. Un drīz vien viņš sasniedza to mērķi, dēļ kura godājami vīri pamet savu māju un kļūst par mūkiem, viņš

sasniedza svētās dzīves augstāko mērķi: Apgaismību un parsonīgo Atbrīvošanos šeit un tagad. Viņš saprata: "Dzimšanas vairs nebūs, svētā dzīve atnesusi savu augli, mērķis sasniegts. Nav vairs cēloņi pārdzimšanai šajā pasaulē". Tādā veidā, cienījamais Subhadana kļuva par vēl vienu arhatu. Un viņš bija pēdējais mācekļis, saņēmis iesvētību mūka kārtā tieši no Visgodājamākā.

Sestā daļa.

Maha Paranirvāna.

Visgodājamākā pēdējā iepriecinošā Mācība .

1. Un lūk, Visgodājamākais vērsās pie godājamā Anandas, teikdams:
 - Var gadīties, Ananda, kāds no jums nodomās: "Beigušies Skolotāja teiktie vārdi, vairs mums nav Skolotāja". Taču tā nevajag domāt, Ananda. Dharma un Disciplīna, par kurām esmu jums sludinājis, par kurām esmu jūs mācījis – būs jūsu Skolotāji, kad jūs pametīšu.
 2. - Ananda, šobrīd visi bhikšu savā starpā vērsas viens pie otra izmantojot apzīmējumu "draugs", bet kad būšu aizgājis, lai tā vairs nebūtu. Vecākie mūki, Ananda, var uzrunāt jaunākos mūkus viņu vārdos, viņu dzimtas vārdā, vai arī izmantot apzīmējumu "draugs" (*pali* avuso); bet jaunākajiem mūki kad vērsīsies pie vecākiem mūkiem, jāizmanto apzīmējums "godājamais" (*pali* bhante), vai "cienījamais" (*pali* ajasama).
 3. – Ananda, ja Sangha vēlas, tad pēc manas nāves var izslēgt no kodeksa nenožīmīgus un nebūtiskus priekšrakstus.
 4. – Ananda, kad es aiziešu, mūku Čannu nepieciešams pakļaut visaugstākajam sodam.
- Godājamais Skolotāj, ko nozīmē visaugstākais sods?

- Ananda, lai bhikšu Čanna runā ko grib, mūkiem nevajag ar viņu kontaktēties, ne pamācot, nedz sniegt viņam padomu (13).

5. Tad Visgodājamākais vērsās pie mūkiem ar vārdiem:

- Var būt, mūki, kādam no jums ir neizpratne, vai šaubas par Budu, Dharmu vai Sanghu, jautājumi attiecībā par Ceļu, vai par praksi? Tad uzdodiet savus jautājumus, bhikšu! Nenožēlojiet pēc tam domājot: “Skolotājs bija mums blakus, bet būdami blakus, mēs tā arī nespējam viņam uzdot jautājumu”.

6. Bet kad tā tika pateikts, mūki klusēja. Otro, un trešo reizi Visgodājamākais vērsās pie viņiem:

- Var būt, mūki, kādam no jums ir neizpratne, vai šaubas par Budu, Dharmu vai Sanghu, jautājumi attiecībā par Ceļu, vai par praksi? Tad uzdodiet savus jautājumus, bhikšu! Nenožēlojiet pēc tam domājot: “Skolotājs bija mums blakus, bet būdami blakus, mēs tā arī nespējam viņam uzdot jautājumu”.

Bet arī otro un trešo reizi mūki klusēja. Tad Visgodājamākais viņiem teica:

- Varbūt mūki, aiz cieņas pret Skolotāju jūs viņam nejautājat. Tad, mūki, jautājat draugiem, nododiet jautājumus caur viņiem.

Bet arī tad mūki klusēja.

7. Un tad godājamais Ananda vērsās pie Visgodājamākā ar vārdiem:

- Cik brīnišķīgi, Godājamais Skolotāj! Cik lieliski! Es ticu, ka starp sapucējušies šeit kopienas mūkiem nav neviens bhikšu, kuram būtu neizpratne vai šaubas par Budu, Dharmu un Sanghu, neskaidrība attiecībā par Ceļu, vai praksi.
- Ananda, tu tā teici tāpēc, ka tam tici. Taču Tadhagata, Ananda, skaidri zina ka starp sapucējušies šeit kopienas mūkiem nav neviens bhikšu, kuram būtu neizpratne vai šaubas par Budu, Dharmu un Sanghu, neskaidrība attiecībā par Ceļu, vai praksi. Jo, Ananda, starp šiem piecsimt mūkiem nav neviena, kurš atrastos zemāk par strauvē iekāpušā līmeni, bet strauvē iekāpušie brīvi no iekrišanas zemākajās pasaulēs, ieguvuši pārlicību un dodas uz Apgaismību.

8. Un tad Visgodājamākais vērsās pie mūkiem ar vārdiem:

- Mūki, lūk mans jums padoms: “Viss esošais ir izgaistošs! Centieties ar patiesu koncentrētās uzmanības neatlaidību!”

Tie bija Tadhagatas pēdējie vārdi.

Visgodājamākais aiziet Paranirvānā.

9. Un tad Visgodājamākais iegāja pirmajā dhjanā. Izejot no pirmās dhjanas, viņš iegāja otrajā dhjanā. Izejot no otrās dhjanas, viņš iegāja trešajā dhjanā. Izejot no trešās dhjanas, viņš iegāja ceturtajā dhjanā. Un tālāk no ceturtais dhjanas

viņš iegāja Bezgalīgās Telpas Dimensijā. Izejot no Bezgalīgās Telpas Dimensijas, viņš iegāja Bezgalīgās Apziņas Dimensijā. Izejot no Bezgalīgās Apziņas Dimensijas, viņš iegāja Visu Fenomenu Neesamības Dimensijā. Izejot no Visu Fenomenu Neesamības Dimensijas, viņš iegāja Ne Uztveres, Ne Uztveres Neesamības Dimensijā. Un izejot no Ne uztveres, Ne Uztveres Neesamības Dimensijas viņš sasniedza Uztveres un Sajūtu Pārtraukšanu.

10. Tad godājamais Ananda vērsās pie godājamā Anurudda, sacīdams:

- Godājamais Aurudda, Visgodājamākais iegājis Paranirvānā.
- Nē, draugs Ananda, Visgodājamākais nav iegājis Paranirvānā. Viņš iegājis Uztveres un Sajūtu Pārtraukšanas stāvoklī.

11. Tad Visgodājamākais, izejot no Uztveres un Sajūtu pārtraukšanas stāvokļa, iegāja Ne Uztveres, ne Uztveres Neesamības Dimensijā. Izejot no Ne Uztveres, Ne Uztveres Neesamības Dimensijas, viņš iegāja Visu Fenomenu Neesamības Dimensijā. Izejot no Visu Fenomenu Neesamības Dimensijas, viņš iegāja Bezgalīgās Apziņas Dimensijā. Izejot no Bezgalīgās Apziņas Dimensijas, viņš iegāja Bezgalīgās Telpas Dimensijā. Izejot no Bezgalīgās Telpas Dimensijas, viņš iegāja ceturtajā dhjanā. Izejot no ceturtais dhjanas, viņš iegāja trešajā dhjanā. Izejot no trešās dhjanas, viņš iegāja otrajā dhjanā. Izejot no otrās dhjanas, viņš iegāja pirmajā dhjanā.

Izejot no pirmās dhjanas, viņš iegāja otrajā dhjanā. Izejot no otrās dhjanas, viņš iegāja trešajā dhjanā. Izejot no trešās dhjanas, viņš iegāja ceturtajā dhjanā. Un tālāk izejot no ceturtais dhjanas Visgodājamākais tajā pašā brīdī iegāja Paranirvānā.

Pasaules Atbalss (rezonance).

12. Un kad Visgodājamākais iegāja Paranirvānā, vienlaicīgi ar viņa ieiešanu Galīgajā Nirvānā sākās milzīga zemestrīca, drausmīga un biedējoša, un grāvieni dārdēja pret debesīm.
13. Un kad Visgodājamākais iegāja Paranirvānā, vienlaicīgi ar viņa ieiešanu Galīgajā Nirvānā Brahma Sahampati (Brahmas dievu pasaules augstākais dievs) noskaitīja sekojošās rindas:

Viss aiziet. Visas būtnes, dzīvi pieņēmušās,

Kaut kad pametīs savas saliktās formas.

Patiesi, tas būs līdzīgi tam

Kā to paveica Godājamais Skolotājs.

Nepārspējamais, Dižākais Gudrībā,

Sasniedzis Galīgo Atmošanos,

Iegājis Paranirvānā.

14. Un kad Visgodājamākais iegāja Paranirvānā, vienlaicīgi ar viņa ieiešanu Galīgajā Nirvānā Šakra, dievu valdnieks (Tavatimsas debesu dievu pasaules augstākais dievs), noskaitīja sekojošās rindas:

Nepastāvīgas ir saliktie fenomeni,

To daļa – rasties un sabrukt.

Razdamies, tie sabrūk.

Svētlaime, mierā iegūtā

Pilnīgajā nepastāvības pārtraukšanā.

15. Un kad Visgodājamākais iegāja Paranirvānā, vienlaicīgi ar viņa ieiešanu Galīgajā Nirvānā godājamais Anurudda noskaitīja sekojošās rindas:

Bez izelpas, bez ieelpas, bet ar nelokāmu sirdi,

Brīvs no vēlmēm un mierīgs – tā

Tuvojās Gudrais savām beigām.

Nāves mokas satika nesatricināms,

Kā dziestošu liesmu, izsēja viņš

Savu prātu Atbrīvošanā.

16. Un kad Visgodājamākais iegāja Paranirvānā, vienlaicīgi ar viņa ieiešanu Galīgajā Nirvānā godājamais Ananda noskaitīja sekojošās rindas:

O, šausmas, mati ceļas stāvus

Kad aiziet Pilnīgi Pilnīgais Buda,

Kad uz mūžiem ieiet Paranirvānā.

17. Un kad Visgodājamākais iegāja Paranirvānā, daži mūki, vēl pilnībā neatbrīvojušies no pasaulīgajām vēlmēm, pacēla savas rokas un sāka raudāt; daži no viņiem nokrita zemē, mētājoties no vienas puses uz otru, raudot un žēlojoties: “O, cik ātri Visgodājamākais aizgājis Paranirvānā! Cik ātri Sugata aizgājis Galīgajā Nirvānā! Ak vai, uz visiem laikiem pazudusi Pasaules Acs!”

Taču mūki, kuri bija brīvi no pasaulīgajām vēlmēm, saglabāja koncentrēto uzmanību un skaidro apzināšanos, un viņi domāja: “Visi saliktie fenomeni ir nepastāvīgi. Kā gan var būt savādāk?”

18. Un tad godājamais Anurudda vērsās pie mūkiem ar vārdiem:

- Pietiek, draugi! Nebēdājieties, beidziet sērot! Vai tad Visgodājamākais mūs nemācīja, ka viss kas mums ir dārgs un mīļš, pakļauts pārmaiņām, ka no visa tā mums nāksies šķirties, atstāt? Kā var sacīt: “Lai nesabrūk!” – tam, kas dzimis, eksistē, pēc savas dabas ir salikts un sabrukumam pakļauts? Dievi, draugi, sēro.

[Anada jautāja:]

- Bet, godājamais, par kādiem dieviem runā godājamais Anurudda?
- Draugs Ananda, ir Kaislību Debesu Pasules dievi, kuri nav novērsušies no pasaulīgajām vēlmēm. Plēšot sevi aiz matiem, viņi raud; paceļ savas rokas un sāk raudāt; daži no viņiem krīt zemē, mētājoties no vienas puses uz otru, raudot un žēlojoties: “O, cik ātri Visgodājamākais aizgājis Paranirvānā! Cik ātri Sugata aizgājis Galīgajā Nirvānā! Ak vai, uz visiem laikiem pazudusi Pasaules Acs!” Ir zemes dievi, neatteikušies no pasaulīgajām vēlmēm. Plēšot sevi aiz matiem, viņi raud; paceļ savas rokas un sāk raudāt; daži no viņiem krīt zemē, mētājoties no vienas puses uz otru, raudot un žēlojoties: “O, cik ātri Visgodājamākais aizgājis Paranirvānā! Cik ātri Sugata aizgājis Galīgajā Nirvānā! Ak vai, uz visiem laikiem pazudusi Pasaules Acs!”

Bet dievi, kuri brīvi no pasaulīgajām vēlmēm, saglabā koncentrēto uzmanību un skaidro apzināšanos, un viņi domā: “Visi saliktie fenomeni ir nepastāvīgi. Kā gan var būt savādāk?”

19. Godājamais Anurudda un godājamais Ananda nakts atlikušo daļu pavadīja sarunā par Dharmu. Un pēc tam godājamais Anurudda vērsās pie godājamā Anandas ar vārdiem:

- Draugs Ananda, dodies uz Kusinaru un saki Mallām: “Vasetthi, Visgodājamākais aizgājis Paranirvānā. Rīkojieties tagad, kā jums pienākas”.
- Lai būtu tā, godājamais, - atbildēja godājamais Ananda, un sagatavojies, paņēmis savu bļodiņu un uzvilcis mūka apmeti, kopā ar citiem mūkiem devās uz Kusinaru.

20. Bet tajā laikā Mallas bija sapulcējušies sapulču zālē apspriezdami šo notikumu. Un lūk, godājamais Ananda atnāca un paziņoja viņiem: “Vasetthi, Visgodājamākais aizgājis Paranirvānā. Rīkojieties tagad, kā jums pienākas”.

Izdzirdēdami no godājamā Anandas šos vārdus, Mallas ar saviem dēliem, ar savām sievām u savu dēlu sievām, bija dziļi nobēdājušies, sirdī juta skaudras sāpes un nomāktību. Un daži no viņiem plēsa savus matus, izmisumā laužīja rokas, krita zemē, mētājoties no vienas puses uz otru, raudot un žēlojoties: “O, cik ātri Visgodājamākais aizgājis Paranirvānā! Cik ātri Sugata aizgājis Galīgajā Nirvānā! Ak vai, uz visiem laikiem pazudusi Pasaules Acs!”

Tadhagatas ķermeņa godināšana.

21. Tad Kusinaras Mallas saviem kalpiem deva rīkojumu: “Tagad savāciet visu vīraku un puķu virtenes, sapulciniet visus Kusinarā atrodamos muzikantus”. Un tad Mallas ar vīraku, puķu virtenēm un mūzikas instrumentiem, kā arī piecsimt auduma veidiem devās un Mallu atpūtas parka Šāla Koku Birzi, un atnāca pie Visgodājamākā ķermeņa. Un atnākdami, viņi godināja Visgodājamākā ķermeni ar dejām, dziesmām, mūziku, ziedu virtenēm un vīraku. Un uzstādīja nojumes un aizslietņus, viņi dienu pavadīja godinājuma sniegšanā, slavēdami Visgodājamāko un klanīdamies viņa ķermeņa priekšā. Un tad viņi nosprieda: “Šodien jau par vēlu kremēt Visgodājamāko. Mēs to paveiksim rīt”.

Taču otrajā dienā, un trešajā, un ceturtajā, un piektajā, un sestajā dienā viņi dienu pavadīja, godinot Visgodājamākā ķermeni ar dejām, dziesmām, mūziku, ziedu virtenēm un vīraku. Un uzstādīja nojumes un aizslietņus, viņi dienu pavadīja godinājuma sniegšanā, slavēdami Visgodājamāko un klanīdamies viņa ķermeņa priekšā.

Septītajā dienā Mallas nosprieda: “Mēs esam godājuši Visgodājamākā ķermeni ar dejām, dziesmām, mūziku, ziedu virtenēm un vīraku, mēs esam viņam izradījuši savu cieņu, godbijību un padevību. Pārnesīsim tagad Visgodājamākā ķermeni uz dienvidiem, uz pilsētas dienvidu malu un tur atdosim Visgodājamākā ķermeni bērū sārtam.”

Un tad astoņi Mallas no visgodājamākajām ģimenēm nomazgāja savas galvas, uzvilka jaunas drēbes, nodomājuši pacelt un aiznest Visgodājamākā ķermeni. Bet mēģinājuši viņu pacelt, viņi nespēja to paveikt.

22. Tad Mallas vērsās pie godājamā Anuruddas ar jautājumu:

- Kāds šeit iemesls, godājamais Anurudda? Kāpēc astoņi Mallas no viscieņamākajām ģimenēm galvas nomazgājuši, jaunas drēbes uzvilkuši, nodomājuši pacelt un aiznest Visgodājamākā ķermeni, mēģinājuši viņu pacelt, nespēja to paveikt?
- Tāpēc Vasethi, ka jums ir viens nolūks, savukārt dieviem – cits.
- Godājamais kungs, kāds tādā gadījumā ir dievu nolūks?
- Vasethi, jūsu nolūks tāds: “Mēs esam godājuši Visgodājamākā ķermeni ar dejām, dziesmām, mūziku, ziedu virtenēm un vīraku, mēs esam viņam izradījuši savu cieņu, godbijību un padevību. Pārnesīsim tagad Visgodājamākā ķermeni uz dienvidiem, uz pilsētas dienvidu malu un tur atdosim Visgodājamākā ķermeni bērū sārtam.” Savukārt dievu nodoms ir tāds, Vasethi: “Mēs esam godājuši Visgodājamākā ķermeni ar debesu dejām, dziesmām, mūziku, ziedu virtenēm un vīraku, mēs esam viņam izradījuši savu cieņu, godbijību un padevību. Pārnesīsim tagad Visgodājamākā ķermeni uz ziemeļiem, uz pilsētas ziemeļu malu; pēc tam pārnesīsim viņa ķermeni pa ziemeļu vārtiem uz pilsētas centru; no turienes dosimies uz austrumiem, uz pilsētas austrumu malu; un izejot pa austrumu vārtiem, aiznesīsim ķermeni pie

Mallu altāra, ko dēvē par Makuta – bandhana, un tur Visgodājamākā ķermeni atdosim bērū sārtam”.

- Lai būtu tā, kā vēlas dievi, godājamais kungs.
23. Un tad pār visu Kusinaras zemi, ieskaitot pat atkritumu un dubļu kaudzes, tika nokaisītas ar mandarava ziediem, biežā kārtā. Un dievi Debesīs, un Kusinaras Mallas vēlreiz godināja Visgodājamākā ķermeni, ar dievišķajām un cilvēciskajām dejām, dziesmām, mūziku, ziedu virtenēm un vīraku, izrādīdami savu cieņu, godbijību un padevību. Un tad viņi pārnesa Visgodājamākā ķermeni uz ziemeļiem, uz pilsētas ziemeļu malu; pēc tam pārnesa viņa ķermeni pa ziemeļu vārtiem uz pilsētas centru; no turienes devās uz austrumiem, uz pilsētas austrumu malu; un izejot pa austrumu vārtiem, aiznesa ķermeni pie Mallu altāra, dēvētu par Makuta – bandhana, kur viņu nolika.
24. Un tad Kusinaras Mallas vērsās pie godājamā Anandas, vaicājot:
- Godājamais Ananda, kā mums pienākas rīkoties ar Tadhagatas ķermeni?
 - Tāpat, Vasethi, kā rīkojas ar valdnieka – čakravartina ķermeni.
 - Godājamais Ananda, kā nepieciešams atbilstoši rīkoties ar ‘valdnieka - čakravartina ķermeni?
 - Valdnieka - čakravartina ķermeni, Vasethi, vispirms ietin jaunā linu palagā, pēc tam – kokvilnas auduma pārklājā. Un tā, pārmaiņus atkārtojot, viņu ietin piecsimt linu audumos un piecsimt kokvilnas audumos. Pēc tam, valdnieka - čakravartina ķermeni ievieto ar eļļu pildītā dzelzs traukā, kuru pārklāj ar citu dzelzs trauku. Bēru sārtu taisa no visiem koku veidiem, kuriem piemīt patīkama smarža, un pēc tam Valdnieka - čakravartina ķermeni sadedzina. Un pēc tam krustcelēs uzceļ valdnieka – čakravartina stūpu. Tā, Ananda, rīkojās ar valdnieka – čakravartina ķermeni. Kā rīkojas ar valdnieka – čakravartina ķermeni, tā pienākas rīkoties arī ar Tadhagatas ķermeni. Un krustcelēs tāpat pienākas uzcelt stūpu Tadhagatam. Un lai kurš arī tajā vietā atnestu ziedu virteni, vīraku vai sandalkoka eļļu, un lai kurš arī godbijīgi klanītos tajā vietā, un lai kura prāts arī nomierināsies tajā vietā – par to visu viņš iegūs laimi un labklājību ilgam laikam.
25. Un tad Mallas saviem kalpiem deva rīkojumu: “Savāciet visus Mallu kokvilnas auduma pārklājus!” Un Kusinaras Mallas ietina Visgodājamākā ķermeni jaunā linu palagā, pēc tam – kokvilnas auduma pārklājā. Un tā, pārmaiņus atkārtojot, viņu ietina piecsimt linu audumos un piecsimt kokvilnas audumos. Kad tas bija izdarīts, viņi Visgodājamākā ķermeni ievietoja ar eļļu pildītā dzelzs traukā, kuru pārklāja ar citu dzelzs trauku. Un viņi izveidoja bērū sārtu no visiem koku veidiem, kuriem piemīt patīkama smarža, uz kura novietoja Visgodājamākā ķermeni.
26. Tajā laikā godājamais Maha-Kassapa gāja no Pavas uz Kusinaru ar lielu mūku grupu, piecsimt cilvēki. Un lūk, ceļā godājamais Maha-Kassapa nokāpa no ceļa un apsēdās atpūsties koka pakājē.

Kāds vīrs, Adživaka vārdā, gāja garām, iedams uz Pavu, un viņš nesa Kusinarā paņemtu mandarava ziediņu. Godājamais Maha-Kassapa jau no tāienes ievēroja Adžavaku, un viņam pienākot, vaicāja:

- Draugs, vai esi ko dzirdējis par mūsu Skolotāju?
- Ja, draugs, es esmu. Pagājušas septiņas dienas, kā vientuļnieks Gautama miris. Es nesu no turienes, lūk šo mandaravas ziediņu.

27. Un tad daži mūki, vēl pilnībā neatbrīvojušies no pasaulīgajām vēlmēm, pacēla savas rokas un sāka raudāt; daži no viņiem nokrita zemē, mētājoties no vienas puses uz otru, raudot un žēlojoties: “O, cik ātri Visgodājamākais aizgājis Paranirvānā! Cik ātri Sugata aizgājis Galīgajā Nirvānā! Ak vai, uz visiem laikiem pazudusi Pasaules Acs!”

28. Bet viens mūks, vārdā Subhadda, tikai sirmā vecumā atteicies no pasaules, sēdēja to bhikšu pulka vidū. Un viņš teica mūkiem:

- Diezgan, draugi! Nebēdājieties, pārtrauciet skumt! Tagad mēs jau vairs neesam atkarīgi no šī diženā vientuļnieka. Jau ilgu laiku draugi, mums vajadzēja paklausīt viņa teiktajam: “Tas ir jums pieņemams, tas nav jums pieņemami”. Tagad varam darīt ko vēlamies, bet ko nevēlamies, to nedarīsim.

Un godājamais Maha-Kassapa vērsās pie mūkiem ar vārdiem:

- Pietiek, draugi! Nebēdājieties, beidziet sērot! Vai tad Visgodājamākais mūs nemācīja, ka viss kas mums ir dārgs un mīļš, pakļauts pārmaiņām, ka no visa tā mums nāksies šķirties, atstāt? Kā var sacīt: “Lai nesabrūk!” – tam, kas dzimis, eksistē, pēc savas dabas ir salikts un sabrukumam pakļauts?

29. Tajā pašā laikā četri Mallas, no visgodājamākajām ģimenēm, galvas nomazgājuši un jaunas drēbes uzvilkuši, nolēma aizdedzināt bērū sārta, lai Visgodājamākā ķermeni atdotu ugunij, bet mēģinājuši to darīt, nevarēja. Un tad Mallas vērsās pie godājamā Anuruddas ar jautājumu:

- Kāds šeit iemesls, godājamais Anurudda? Kāpēc četri Mallas no viscienījamākajām ģimenēm, galvas nomazgājuši, jaunas drēbes uzvilkuši, nolēmuši aizdedzināt bērū sārta, lai Visgodājamākā ķermeni atdotu ugunij, bet mēģinājuši to darīt, nevarēja?
- Tāpēc Vasethi, ka jums ir viens nolūks, savukārt dieviem – cits.
- Godājamais kungs, kāds tādā gadījumā ir dievu nolūks?
- Dievu nolūks, Vasethi, ir tāds: “Godājamais Maha-Kassapa nāk no Pavas uz Kusinaru ar lielu mūku grupu, piecsimt cilvēki. Tikmēr nededzināsim bērū sārta, atdodami Visgodājamākā ķermeni uguni, kamēr godājamais Maha-Kassapa nav godbijīgi klanījies Visgodājamākā pēdām”.
- Lai būtu kā vēlas dievi, godājamais kungs.

30. Un atnāca godājamais Maha-Kassapa pie Visgodājamākā bērū sārta, pie Mallu altāra, dēvētu par Makuta – bandhanu, Kusinarā. Un pārlika viņš savu apmetni uz viena pleca, pacēla kopā saliktas plaukstas sveicināšanas žestā, trīsreiz apgāja bērū sārta, labo plecu pavērsis pret Visgodājamākā ķermeni, un tad paklanījās pret Visgodājamākā pēdām. Un to pašu darīja arī piecsimt [ar viņu kopā ieradušies] mūki. Un kad Maha-Kassapa ar piecsimt mūkiem bija atdevuši godu Visgodājamākajam, Visgodājamākā bērū sārta aizdegās pats.
31. Un notika tā, ka kad Visgodājamākā ķermenis bija sadedzis, ne no ādas, ne no iekšējiem orgāniem ne no gaļas vai cīpslām, ne no ķermeņa šķidruma nepalika pāri ne pelni, ne daļiņas, palika tikai kauli. Līdzīgi kā sadegot eļļai pāri nepaliek ne pelni, ne daļiņas, tā arī sadegot Visgodājamākā ķermenim, ne no ādas, ne no iekšējiem orgāniem ne no gaļas vai cīpslām, ne no ķermeņa šķidruma nepalika pāri ne pelni, ne daļiņas, palika tikai kauli. Un arī no piecsimt divkārši satītajiem audumiem tikai divi nesadega – ārējais un iekšējais.
32. Un kad sadega Visgodājamākā ķermenis, sāka gāzties lietus no debesīm, nodzēšot Visgodājamākā bērū sārta; un no sandalkoka baļķiem tāpat lija ūdens, apdzēšot Visgodājamākā bērū sārta: Kusinaras Mallas bija paņēmuši līdzī ūdeni, sasmaržinātu ar daudziem aromātiem, un viņi tāpat aplēja Visgodājamākā bērū sārta.

Un tad Kusinaras Mallas novietoja Visgodājamākā atlikušās atliekas kā relikvijas savā sapulču zālē, tās ieskaudami ar iespraustiem šķēpiem un lokiem, septiņas dienas klanījās Visgodājamākā pīšļiem, tos godinādami ar dejām, dziesmām, mūziku ziedu virtenēm un vīraku. Un tā viņi izrādīja Visgodājamākā pīšļiem savu cieņu, goddevību un padevību.

Reli kviju sadalīšana.

33. Tad Magadhas valdnieks Adžajatasattu, valdnieces Videhas dēls, padzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un [ar vēstnesi] sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdams: “Visgodājamākais ir cēlies no kšatriju (kareivju) kastas, pie kuras piederu arī es. Es esmu cienīgs saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Es uzcelšu stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkošu svinīgu ceremoniju”.
34. Un Ličhavi no Vesalī padzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdami: “Visgodājamākais ir cēlies no kšatriju (kareivju) kastas, pie kuras piederam arī mēs. Esam cienīgi saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Mēs uzcelsim stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkosim svinīgu ceremoniju”.
35. Un Šakjas (*pali Śākya*) no Kapilavtthu adzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdami: “Visgodājamākais, visdiženākais svētais bija no mūsu dzimtas. Esam cienīgi saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Mēs uzcelsim

stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkosim svinīgu ceremoniju”.

36. Un Buliji no Allakappas padzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdami: “Visgodājamākais ir cēlies no kšatriju kastas, pie kuras piederam arī mēs. Esam cienīgi saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Mēs uzcelsim stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkosim svinīgu ceremoniju”.

37. Un Koliji no Ramagamas padzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdami: “Visgodājamākais ir cēlies no kšatriju kastas, pie kuras piederam arī mēs. Esam cienīgi saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Mēs uzcelsim stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkosim svinīgu ceremoniju”.

38. Un Vetthadinas brahmanis, padzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdams: “Visgodājamākais ir cēlies no kšatriju kastas, bet es piederu pie brahmaņu kastas. Es esmu cienīgs saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Es uzcelšu stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkošu svinīgu ceremoniju”.

39. Un Mallas no Pavas padzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdami: “Visgodājamākais ir cēlies no kšatriju kastas, pie kuras piederam arī mēs. Esam cienīgi saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Mēs uzcelsim stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkosim svinīgu ceremoniju”.

40. Taču izdzirdējuši šos vārdus, Kusinaras Mallas visiem sanākušajiem atbildēja, teikdami:

- Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā mūsu valdījumos. Mēs nedosim ne mazāko Visgodājamākā pīšļu daļiņu.

Tad brahmanis Dona (*sanskr* Drona) vērsās pie visiem sanākušajiem, teikdams:

- Ļaujiet man teikt dažus vārdus, cienījamie kungi. Mūsu Buda mācīja mums pacietību. Nav pienācīgi mums sākt ķildoties, karot un izliet asinis dēļ tā pīšļiem, kurš bija vislabākais no cilvēkiem! Draugi, vienosimies satiecībā, un sadalīsim pīšļus astoņās daļās, lai stūpas varētu uzslīeties visapkārt! Un lai, tās redzot, cilvēku dzimums nostiprinātu ticību Visgodājamākajam!

- Lai notiek tā, brahmani! Mēs uzticam tev sadalīt pīšļus vienlīdzīgās daļās.

Un brahmanis Dona atbildēja:

- Lai būtu tā, cienījamie kungi.

Un viņš taisnīgi sadalīja Visgodājamākā pīšļus astoņās daļās, un to paveicis, vērsās pie sapulcējušajiem ar vārdiem:

- Lūdzu jūs kungi, uzdāviniet man šo kremācijas urnu. Virs tā es uzcelšu stūpu, un tam par godu sarīkošu svinīgu ceremoniju.

Un kremācijas urna tika uzdāvināta brahmanim Donam.

41. Un tad arī Moriji no Pipihalivanas padzirdēja vēsti, ka Kusinarā Visgodājamākais aizgājis Paravirvānā. Un sūtīja paziņojumu Kusinaras Mallām, teikdami: “Visgodājamākais ir cēlies no kšatriju kastas, pie kuras piederam arī mēs. Esam cienīgi saņemt daļu no Visgodājamākā pīšļiem. Mēs uzcelsim stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkosim svinīgu ceremoniju”.

[viņiem atbildēja]: “Mums vairs nav palikusi ne maza daļiņa no Visgodājamākā pīšļiem, kas jau nebūtu izdalīta. Taču jūs variet dabūt pelnus no sārta”. Un viņi paņēma sev pelnus no sārta.

42. Un tad Magadhas valdnieks Adžajatasattu, valdnieces Videhas dēls, Radžagrihā uzcēla stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Ličhavi no Vesali uzcēla Vesali stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Šakjas no Kapilavtthu uzcēla Kapilavtthu stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Buliji no Allakappas uzcēla Allakappā stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Koliji no Ramagamas uzcēla Ramagamā stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Vetthadinas brahmanis uzcēla Vetthadinā stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Mallas no Pavas uzcēla Pavā stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Mallas no Kusinaras uzcēla Kusinarā stūpu virs Visgodājamākā pīšļiem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Brahmanis Dona uzcēla stūpu virs kremācijas urnas, un tai par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju. Moriji no Pipihalivanas uzcēla Pipihalivanā stūpu virs Visgodājamākā bēru sārta pelniem, un tiem par godu sarīkoja svinīgu ceremoniju.

Tādējādi, tika uzceltas astoņas stīpas pīšļiem, devītā stūpa bija veltīta kremācijas urnai, un desmitā – bēru sārta pelniem.

Tā tas bija tajās senajās dienās.

43. Bija astoņas viņa pīšļu daļas,

Visu redzošā, dižākā cilvēka,

Septiņas Džambudipā godā, bet vienu –

Ramagamā, to godā Nāgu cilts valdnieks.

Viens Budas zobš tiek godāts Tvatimsas (Trīsdesmit Trīs Dievu) debesīs,

Vēl viens Budas zobš godāts Kalingā, vēl vienu godā Nāgu valdnieki.

Ar to spožumu tā devīgā zeme

Apveltīta izcilākajām veltēm.

Un Visa Redzošā reliktus vislabāk godā

Kuri pašu godājami – dievi un nāgas,

Un cildenie cilvēki, patiesi, labākie,

Godāsim ar kopā kļautām plaukstām!

Patiesi, pat simtu mūžību laikā,

Reta iespēja satikt Pilnīgi Atmodināto!

Pabeigta Mahāparinibbāna sutta.

ॐ

Piezīmes.

1. – Šeit Šariputra Visgodājamākā priekšā neparādās fiziskā ķermenī. Jo kā cilvēks, Šariputra nomira pirms Budas Paranirvānas, pirms šajā sutrā aprakstītās tikšanās. Citiem vārdiem, Šariputra ieradās dievišķajā iemiesošanās (*sansk.* Nirmanakāija) ķermenī.
2. - Atbrīvošanās ar Apziņu, Brīvu no Sūcēm, un Atbrīvojošo Gudrību – Divi Atbrīvošanās aspekti. Vispirms apziņa atbrīvojas no jutekliskuma sūcēm,

esības sūcēm un neziņas sūcēm, vai citiem vārdiem, atbrīvojas no juteklisko vēlmju iekāres, esības alkām un ne-esības alkām. Šīs atbrīvošanās prakse – Cildenais Astonkārtīgais Ceļš. Mahajanā budismā tās ir Sešas Paramitas, vai Sešu Pilnību ceļš. Pateicoties Pareizajai Samadhi tiek iegūta pareizā gudrība. Tad, atpazīstot šo augstāko gudrību personīgajā pieredzē, izpaužot to, praktizējošais paplašina savu Četru Cildeno Patiesību izpratni – patiesību par ciešanām, par ciešanu rašanos, par ciešanu pārtraukšanu un par ceļu, vedošu uz ciešanu pārtraukšanu. Un beidzot, turpinot praktizēt Četras Cildenās Patiesības, pilnībā izprotot tās, pilnībā atbrīvojas no alkām, sasniedz Atbrīvošanos.

3. Četras Pāru Kategorijas – tas pats kas ir arī Četras Cildenās Personības (*sanskritā*. arja-pudgala): Straumē [Patiesības] Iekāpušais (*pali*. sotapanna), Vienu Reizi Atgriezušais (*pali*. sakadagami), Kurš Neatgriezīsies (*pali*. anagami), un Arhats. Astoni [Cildenie] Personības Tipi – praktizējošo klasifikācija pēc sasniegtā līmeņiem. Tie ir Ejošais uz Iekāpšanu Straumē, Straumē Iekāpušais, Ejošais uz Vienkārtējo Atgriešanos, Vienkārtējo Atgriešanos Sasniegušais, Ejošais uz Neatgriešanos, Neatgriešanos Sasniegušais, Uz Arhata Līmeni Ejošais, Arhats (Atbrīvošanos Sasniegušais).
4. Kāpēc Ličhavi nevarēja ielūgt Budu uz mielastu jebkurā citā dienā, kamēr viņš atradās Vesalī? Visticamāk, Budas laiks tobrīd jau bija ierobežots, un par to zināja gan Ambapali, valdnieka kurtizāne, gan Ličhavi no Vesalī.
5. Šeit vēlme turpināt dzīvi – Budas lēmums neaiziet Mahanirvānā dzīvo būtņu laimes un glābšanas dēļ. Saglabādams apņemšanos neaiziet Nirvānā, Buda neskaitāmu iepriekšējo dzīvju laikā piekopa Bodhisatvas praksi. Šis lēmums paredz saglabāt dzīves noformētās pieredzes (*pali* bhavasankhara), vai citiem vārdiem, dzīvju turpināšanai virzošos spēkus, savukārt došanās Nirvānā saistīts ar noformētās pieredzes (*sanskritā* sanskara, *pali* sankhara) pilnīgu pārtraukšanu. Tādējādi, Budas atteikšanās no vēlmes turpināt dzīvi – atteikšanās no dzīves noformētās pieredzes.
6. Šeit eksponēts atbilstībā: Dzīves Noformētā Pieredze – Bhavasankhara. “Nesaskaitāmo tapšanu cēloņi” – Tulam atulaṅca sambhavam. “Kā bruņukreklis, dzīves cēloņu tīkls” – Kavacam iv’attasambhavam”.
7. Šeit formas – uztveres objekti; domāt par tiem – nozīmē veikt pirmajai dhajnai atbilstošu analīzi. Šeit pirmā, otrā un trešā Atbrīvošanās šeit atbilst pirmajai, otrajai un trešajai dhjanai.
8. Šeit Skaistums – meditātīvā pieredze, atbilstošs augstāko Formu Pasaules būtņu stāvoklim.
9. Atbilstoši komentāriem, attālums no Pavas līdz Kusinarai ir trīs gavutas (gavuta apmēram astoni kilometri). Ar lielām pūlēm Buda nogāja šo ceļu, apstādamies ceļā divdesmit piecās vietās, lai atpūstos. Šāla Koku Birzi viņš sasniedza krēslā, kad saule jau norietēja.
10. Četras svētceļojumu vietas: 1. Lumbini – kur Buda piedzima, atrodas netālu no Kapilavastas (*pali* Kapilavatthu); 2. Bodhaja (Buddha – Gaja) Bihārā – vieta, kur Tadhagata sasniedza Pilnīgo Atmošanos; 3. Isipitana, netālu no Benaresas (šodienas Sarnatha) – vieta, kur Buda pagrieza Dharmas Ratu; 4. Kušingara (*pali* Kusinara) – Budas Paranirvānas vieta.
11. Komentāros rakstīts ka tajā laikā Ananda vēl nebija arhats, viņš vēl nebija sasniedzis Atbrīvošanos, bet atradās Straumē Iekāpušā līmenī.

12. Četras svētuma pakāpes – tas pats, kas Četras Cildenās Personības: Straumē Iekāpušais, Vienkārtējo Atgriešanos Sasniegušais, Neatgriešanos Sasniegušais, Arhats.
13. Čanna savulaik bija jaunā prinča Sidhārtas draugs un kaujas ratu braucējs. Vēlāk pievienojās mūku kopienai, taču izmantoja savu seno draudzību ar Šakjamuni, lai neievērotu disciplīnu, bija augstprātīgs attiecībā pret pārējiem brāļiem. Pēc Budas aiziešanas paranirvānā, saņēmis sodu, viņš trīs reizes lūdza brāļiem piedošanu, ko viņam beigās arī sniedza – un Čanna beigās kļuva arī par arhatu.